

Apetit

vuosikertomus 2016

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 24.3.2017 klo 13.00 Apetit Oyj:n henkilöstöravintola Myllynkivessä Säkylässä. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka 14.3.2017 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään 17.3.2017 klo 16.00 mennessä joko internet-sivuillamme www.apetitgroup.fi/yhtiokokous, kirjallisesti osoitteella: Apetit Oyj, Tuija Österberg, PL 100, 27801 Säkylä, puhelimitse numeroon 0104022110/Tuija Österberg tai sähköpostilla osoitteeseen tuija.osterberg@apetit.fi. Kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydämme toimittamaan yllämainittuun osoitteeseen ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisö ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään 17.3.2017 klo 10.00 mennessä.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa, että vuodelta 2016 vahvistettavan taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 28.3.2017 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 4.4.2017.

Taloudellinen tiedottaminen 2017

Apetit Oyj julkisti tilinpäätöstiedotteen vuodelta 2016 torstaina 23.2.2017 klo 8.30. Vuosijulkaisut on julkaistu yhtiön internet-sivuilla viikolla 9.

Osavuositarkastukset vuonna 2017 julkistetaan seuraavasti

- Osavuositarkastus tammi–maaliskuu, perjantai 5.5.2017 klo 8.30
- Puolivuositarkastus tammi–kesäkuu, perjantai 11.8.2017 klo 8.30
- Osavuositarkastus tammi–syyskuu, torstai 2.11.2017 klo 8.30

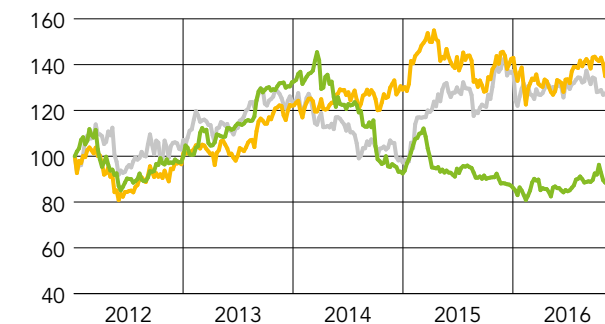
Vuosijulkaisut, tilinpäätöstiedote ja osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Ne ovat luettavissa Apetit Oyj:n internet-sivuilla osoitteessa www.apetitgroup.fi/fi/sijoittajatieto, josta julkaisut voi ladata myös pdf-versioina.

Suomenkieliset painetut vuosijulkaisut voi tilata yhtiön internet-sivuilta osoitteesta www.apetitgroup.fi/fi/sijoittajatieto ja niiden lähettäminen aloitetaan viikolla 11. Englanninkieliset vuosijulkaisut ovat saatavana vain sähköisessä muodossa.

Muutokset henkilötiedoissa

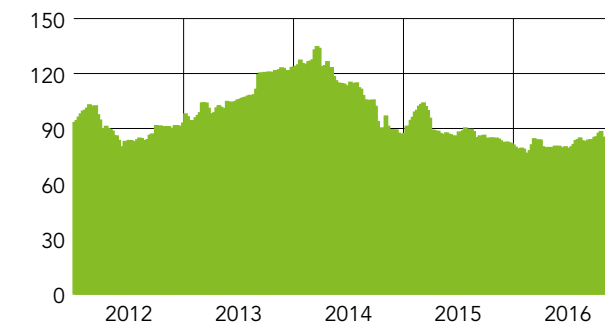
Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan henkilötiedoissa tapahtuneet muutokset siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Osakkeen hintakehitys 2012–2016 indeksi, 2012=100

— Apetit Oyj — OMX Helsinki, yleinen kurssikehitys
— OMX Helsinki, kulutustavarayhtiöt

Markkina-arvon kehitys 2012–2016, milj. euroa

Sisällysluettelo

Apetit lyhyesti	1
Avainluvut 2016	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus 2016	6

Tilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma	12
Konsernin laaja tuloslaskelma	12
Konsernitase	13
Konsernin rahavirtalaskelma	14
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	15
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	16

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS	45
Emoyhtiön tase, FAS	45
Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS	46
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, FAS	47
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS	48
Hallituksen voitonjakoehdotus	55

Tilintarkastuskertomus	56
Hallintoneuvoston lausunto	61

Hallinnointi

Selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016	62
Palkitseminen, sisäpiiriasiat	68
Hallintoneuvosto ja tilintarkastajat	70
Hallitus	71
Toimitusjohtaja ja johtajisto	73
Osakkeet, osakepääoma ja osinkopolitiikka	75
Yhteystiedot	76

Kasvipohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijäksi

Yhä useampi valitsee lautaselleen kasviksia ja kasvispainotteisia ruokia. Kasvikset edustavat hyvän maun ja terveellisuuden lisäksi ja valintaa kestäväen kehityksen puolesta. Apetitilla on kokemusta kotimaisten kasvien viljelyttämisestä ja jalostamisesta jo yli 60 vuoden ajalta. Tänään panostamme laatuun, uudistumiseen ja uusien ruokaratkaisuiden kehittämiseen vahvemmin kuin koskaan aiemmin. Haluamme olla kasvien ykkönen.

Ruokaratkaisut

Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvat vihannes- ja ruokapakasteet, tuoreet käyttövalmiit kasvikset sekä palvelumyynti. Tavoitteena on olla johtava brändi kasvipohjaisissa ruokaratkaisuissa. Suurin osa pakastamistamme kasviksista viljellään Apetit sopimusviljelijöiden tiloilla Satakunnassa, ainutlaatuisen Vastuuviljely -menetelmän mukaan.

Öljykasvituotteet

Olemme Suomen merkittävin kasviöljyjen ja öljykasvipohjaisten rehujen jalostaja. Kirkkonummella sijaitseva öljynpuristamomme hyödyntää öljykasvisiemenistä 99,9 prosenttia jalostaen niistä laadukkaita ja myös erittäin korkean jalostusarvon tuotteita elintarvikkeiksi ja eläinravitsemukseen.

Viljakauppa

Toimimme aktiivisesti vilja-, öljy- ja palkokasvi- sekä rehuraaka-ainemarkkinoilla. Tarjoamme erinomaista asiakaspalvelua ja työkalut sekä ostajille että myyjille. Päämarkkina-alueemme on Euroopan Unioni ja erityisesti Suomi, mutta kauppa käydään myös kansainvälisesti. Menestyksemme perustuu monipuoliseen osaamiseen, kokemukseen ja vahvaan markkinatuntemukseen.

Kalajalosteet

Jalostamme Kuopion Kelloniemessä Norjan lohta ja kirjolohta monenlaisiksi herkuiksi, pääosin kaupan omille merkeille. Konserniyhtiö Maritim Food Group jalostaa ja myy Norjassa ja Ruotsissa monipuolisia kala- ja äyriäistuotteita. Kalajalosteissa tavoitteena on olla paras kumppani laatu- ja luotettavuutta arvostavalle asiakkaalle.

Apetit omistaa 20% Suomen ainoasta sokerintuottajasta Sucros Oy:stä, joka valmistaa Säkylässä sokeria kotimaaisesta sokerijuurikkaasta. Sucroksen tytäryhtiö Suomen Sokeri Oy jalostaa Kirkkonummella monipuolisia sokerituotteita ja myy niitä elintarviketeollisuudelle, vähittäiskaupalle ja myyntiin.

Avainluvut 2016

	2016	2015	2014
Liikevaihto, milj. euroa			
Ruokaratkaisut	97,8	95,8	94,2
Öljykasvituotteet	68,2	61,3	63,4
Viljakauppa	159,7	170,5	171,6
Kalajalosteet	87,8	82,9	89,4
Segmenttien välinen liikevaihto	-27,0	-29,6	-34,0
Yhteensä	386,5	380,8	384,7
Operatiivinen liiketulos, milj. euroa			
Ruokaratkaisut	-2,6	-0,1	3,1
Öljykasvituotteet	2,7	2,7	3,5
Viljakauppa	1,4	3,8	2,9
Kalajalosteet	-0,6	-3,8	-4,0
Yhteensä	0,9	2,6	5,5
Liiketulos, milj. euroa			
Ruokaratkaisut	-2,6	-0,1	-1,5
Öljykasvituotteet	2,7	2,7	2,8
Viljakauppa	1,4	3,8	2,1
Kalajalosteet	-0,9	-7,4	-11,1
Yhteensä	0,6	-1,0	-7,7

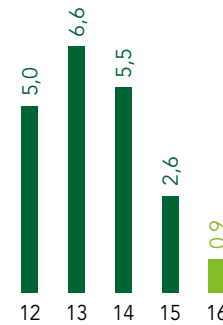
	2016	2015	2014
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa			
Ruokaratkaisut	5,7	4,3	1,5
Öljykasvituotteet	1,9	1,0	0,5
Viljakauppa	0,1	2,2	0,1
Kalajalosteet	2,0	1,6	0,5
Yhteensä	9,7	9,1	2,5
Henkilöstö, keskimäärin			
Ruokaratkaisut	452	434	426
Öljykasvituotteet	42	40	39
Viljakauppa	55	53	49
Kalajalosteet	180	198	209
Yhteensä	729	725	723

Konsernin liikevaihto
2012–2016, milj. euroa

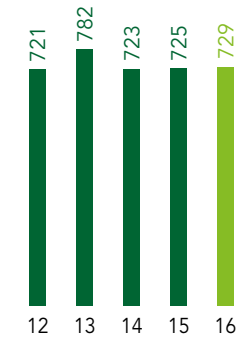
Liikevaihto 2016
386,5 milj. e

Operatiivinen liikeulos
2012–2016, milj. euroa

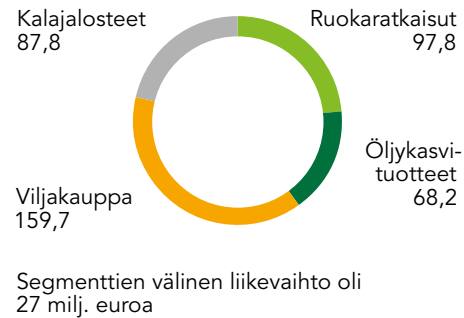
Operatiivinen liikeulos 2016
0,9 milj. e

Konsernin henkilöstömäärän
kehitys 2012–2016

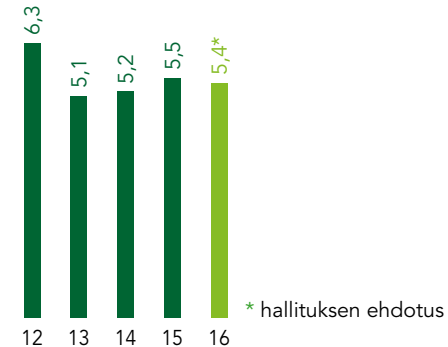
Tulos / osake 2016
0,19 e

Liikevaihdon jakauma
2016, milj. euroa

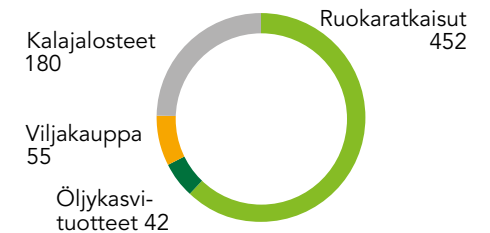
Investoinnit 2016
9,7 milj. e

Efektiiivinen osinkotuotto
2012–2016, prosenttia

Omaraisuusaste 31.12.2016
64,1 %

Henkilöstön jakauma 2016

Liiketoiminnan rahavirta 2016
21,9 milj. e

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2016 oli ruoka-alalle monella tapaa käänntekevä. Se jää historiaan vuotena, jolloin kasvien syöminen nousi pöytäkeskusteluihin. Kasvikset valtaavat alaa ihmisten lautasilla, ohjaavat kauppojen valikoimapäätöksiä ja hehkuvat kaikissa väreissään ruoka-alan uutuustuotelanseerauksissa.

Apetit tähtää kasvipohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijäksi

Kasvitalona olemme tunnustaneet globaalin kasvitrendin jo hyvissä ajoin. Asetimme maaliskuussa julkaistun strategiamme 2016–2018 päämääräksi kehittymisen kasvipohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijäksi. Yhteinen visio ohjaa valintojamme ja panostuksiamme kaikissa toiminnoissa. Ensimmäisiä tuloksia näemme nyt, mutta lisää on tulossa. Matkamme on vasta alussa.

Uusi sukupolvi ottaa uutta suuntaa

Ruoka-ala on uusien sukupolvien myötä siirtymässä uuteen aikakauteen. Perinteinen elintarviketeollisuus on saamassa rinnalleen startup-henkisemmän tavan kehittää ruokaan ja syömiseen liittyviä tuotteita ja palveluita. Suuruus ja näyttävyydet eivät ole enää ainoita menestymisen malleja. Mielenkiintoiset ja erilaiset tuotteet, niiden käyttäjiä ja valmistajia yhdistävä arvomaailma sekä brändin hyvä tarkoitus vetoavat kuluttajiin enemmän.

Digitalisaatio uudistaa ja rikastaa ruokaan, syömiseen ja hyvinvointiin liittyviä toimintatapoja. Sosiaalisesta mediasta puolestaan tulee ympäristö, jossa hyvää ruokaa ja hyvää elämää määrittävät keskustelut käydään. Muutos ei tapahdu nopeasti, mutta uusien kuluttajasukupolvien myötä vauhti kiihtyy tulevina vuosina. Olemme päättäneet olla mukana tässä muutoksessa ja sitä myös osaltamme luomassa.

Ei vetoapua markkinoilta

Kasvispainotteisen syömisen yleistyminen tukee Apetitia pitkällä tähtäimellä. Vuonna 2016 emme juuri saaneet vetoapua markkinoilta Suomen olemattoman talouskasvun johdosta. Ruokaratkaisuisissa pakastetuoteryhmän myynti kehittyi hyvin, mutta tuoretuotteissa matala myynti painoi kannattavuutta. Viljamarkkinoilla runsas tarjonta laski kaupankäynnin hintatasoa ja katteita. Kalajalosteissa voimakas raaka-ainehintojen nousu pienensi myyntimääriä. Näistä haasteista huolimatta onnistuimme kasvattamaan konsernin liikevaihtoa edellisvuodesta. Kannattavuus oli hyvä pakasteissa ja öljykasvituotteissa ja parani hienosti kalajalosteissa. Kokonaisuutena konsernin operatiivinen liiketulos jäi kuitenkin epätydyttävälle tasolle.

Osaamme kasvikset

Ruoan alkuperä on aina kiinnostanut ihmisiä. Vahvuutemme ovat sitoutuneet sopimusviljelijämme, joiden kanssa voimme taata ainutlaatuisen laadukkaat ja jäljitettävät kotimaiset kasvisraaka-aineet tuotteissamme. Esimerkiksi kotimaisen herne pussin tiedoista on mahdollista selvittää, miltä tilalta herneet on puitu, minkälaiset viljelyolosuhteet ovat olleet ja mitä viljelytoimenpiteitä on tehty. Korkeita laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia noudatamme myös maamme ulkopuolelta hankittavien raaka-aineiden kohdalla.

Samaan aikaan kehitämme avomaankasvisten viljelyosaaamista Răpin koetilallamme ja siirrämme osaamista ja tietoa suoraan viljelijöidemme käyttöön. Näin varmistamme, että myös tulevaisuudessa Satakunnassa ja Suomessa viljellään puhtaita, hyvältä maistuvia laadukkaita kasviksia. Olemme tästä erottavasta tekijästä ylpeitä.

Uutta kasvua ja jalostusarvoa

Apetitin kasvu tulevaisuudessa nojaa uudistumiseen ja tuotekehitystoimintaan. Uuden strategiamme myötä olemme uudistaneet tuotekehitystoimintaamme ja vahvistaneet sen resursseja.

Laajennuimme tuoretuotteilla täysin uudelle alueelle, vähittäiskaupan vihannesosastolle. Elokuussa lanseerattu käyttövalmiiden kasvien tuoteperhe Tuorekset on esimerkki uuden liiketoiminnan kehittämisestä, innovatiivisesta tuotekehityksestä, tuotannon rakentamisesta ja kaupallistamisesta.

Pakastetuoteryhmässä onnistuimme kääntämään pitkään tasaisena pysyneen myynnin kannattavaan nousuun hyvin myyvien tuoteuutuuksien ja erottuvan markkinoinnin avulla. Uutuustuotekehitys on saatu uuteen vauhtiin, ja laajennumme pakastealtaalla uusille alueille Kasvisjauhis- ja Vegepops-tuotteilla jo vuoden 2017 alkupuolella.

Öljykasvituotteissa tavoitteeksi asetettu jalostusasteen nosto on edistynyt suunnitelmien mukaan ja segmentin liikevaihto kasvoi. Kesäkuussa käyttöönotettu pakkaamo-laajennus Kantvikin öljynpuristamolla on mahdollistanut pakattujen ja erikoistuotteiden osuuden kasvattamisen liikevaihdosta. Uutta kapasiteettia on hyödynnetty kotimaan lisäksi myös vientimarkkinoille.

Viljamarkkinoilla haastava vuosi

Onnistuimme haastavista markkinoista huolimatta lisäämään Viljakauppa-segmentin toimitusvolyymeja vuonna 2016. Vahvistimme asemaamme Baltiassa etabloitumalla onnistuneesti Latvian markkinoille. Pitkäjänteistä onnistumistamme tukee se, että olemme kovalla työllä

saavuttaneet aseman viljan myyjien ja ostajien luotettuna kumppanina ja viljamarkkinoiden hyvänä asiantuntijana.

Kalajalosteissa käänne

Saimme Kalajalosteet-segmentin kannattavuusinvestoinnit ja prosessitehostuksen suunnitelmien mukaan maaliin vuoden 2016 alkupuolella. Kalajalosteissa myyntimäärät laskivat edellisvuodesta voimakkaasti kasvaneiden raaka-ainehintojen johdosta. Operatiivinen tehokkuus oli Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa edellisvuotta parempi ja segmentin tulos parani oleellisesti. Iloitsen suuresti siitä, että liiketoiminnan rahavirta kääntyi vuoden loppupuolella positiiviseksi.

Kiitos, kun syöt enemmän kasviksia

Vuosi 2016 oli nykyisen strategiakautemme ensimmäinen vuosi. Aloitimme useita uudistumiseen ja kannattavaan kasvuun tähtääviä toimenpiteitä ja etenimme kasvipohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijänä. Odotan positiivisen uudistumisen kehän ruokkivan itse itseään myös tulevana vuonna. Kiitän kaikkia apetitlaisia, asiakkaitamme, omistajiamme ja sopimusviljelijöitämme sekä muita yhteistyökumppaneitamme luottamuksesta sekä yhteistyöstä vuonna 2016. Kiitos, kun syöt enemmän kasviksia.

Juha Vanhainen
Toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus 2016

Apetit on suomalainen, vahvasti ruoan alkutuotantoon toimintansa perustava elintarvike-yhtiö. Sen tuoteryhmiin kuuluvat kasvis- ja ruokapakasteet, hedelmä- ja vihannestuoretuotteet, kasviöljyt ja rehupuristeet sekä tuore kala ja kalajalosteet. Lisäksi yhtiö toimii kotimaisilla ja kansainvälisillä vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla. Yhtiön liiketoimintoja ovat Ruokaratkaisut, Öljykasvituotteet, Viljakauppa ja Kalajalosteet, jotka ovat myös konserniraportoinnissa raportoitavat toimintasegmentit. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1989 lähtien ja sen kotipaikka on Säkyliä.

Ruokaratkaisut-segmentin muodostavat Apetit Ruoka Oy ja Apetit Suomi Oy, minkä lisäksi siihen kuuluu Palvelumyynnitoiminnot Apetit Kala Oy:stä. Viljakaupasta ja Öljykasvituotteista vastaa Avena Nordic Grain Oy tytäryhtiöineen. Kalajalosteet-segmenttiin kuuluu Apetit

Keskeiset tunnusluvut

Milj. euroa	2016	2015	Muutos	2014
Liikevaihto	386,5	380,8	1 %	384,7
Liiketulos	0,6	-1,0		-7,7
Liiketulos, %	0,1 %	-0,3 %		-2,0 %
Operatiivinen liiketulos	0,9	2,6		5,5
Operatiivinen liiketulos, %	0,2 %	0,7 %		1,4 %
Tulos ennen veroja	0,3	-3,5		-8,1
Tilikauden tulos	1,2	-4,6		-8,7
Osakekohtainen tulos, euroa	0,19	-0,69		-1,29
Oma pääoma/osake, euroa	19,00	19,53		20,70
Omavaraisuusaste, %	64,1 %	61,1 %		69,7 %
Oman pääoman tuotto, %	1,0 %	-3,7 %		-6,5 %
Sidotun pääoman tuotto, %	0,9 %	-1,5 %		-4,2 %

Muut tunnusluvut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 27. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 28.

Kala Oy sekä Maritim Food -konsernin yhtiöt Norjassa ja Ruotsissa. Konsernin emoyhtiön Apetit Oyj:n kulut jaetaan segmenteille tasajaolla. Osakkuusyhtiö Sucros Oy:n tulos raportoidaan liikevoiton alapuolella. Caternet Finland Oy ja Apetit Ruoka Oy fuusioitiin 1.4.2016 ja uusi yritys jatkoi Apetit Ruoka Oy:n nimellä.

Yhtiön strategia

Apetit julkaisi maaliskuun alussa hallituksen hyväksymän strategian kaudelle 2016–2018, strategiakauden taloudelliset tavoitteet, konsernin uuden segmenttirakenteen sekä osinkopolitiikan. Kokonaisuus julkaistiin pörsstitiedotteena ja esiteltiin pääomamarkkinapäivässä 1.3.2016.

Strategian tavoite on parantaa yhtiön kannattavuutta ja nostaa Apetit kasvipohjaisten ruokaratkaisuiden edelläkävijäksi. Uudistumista vauhditetaan panostamalla

kokonaan uusiin ruokaratkaisuihin, nykytuotteiston tuotekehitykseen ja jalostusarvon nostoon sekä palveluiden kehittämiseen erityisesti digitalisaatiota hyödyntäen. Vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainekaupassa tavoitteena on kasvaa Itämeren alueella. Kalajalosteissa tavoitteena on kehittyä volyyymi- ja lisäarvotuotteiden tehokkaimmaksi tuottajaksi vähittäiskaupan kumppanina. Apetitin tase on vahva ja tarkoituksena on tehostaa pääoman käyttöä. Yhtiö lisää investointeja kasvuun, jalostusarvon lisäämiseksi ja tehokkuuden parantamiseksi tuoteryhmissään.

Yhtiön strategiaa kattavasti esittelevät pääomamarkkinapäivän esitysaineistot ovat tutustuttavissa yhtiön internet-sivulla.

Konsernitason liikevaihto ja tulos

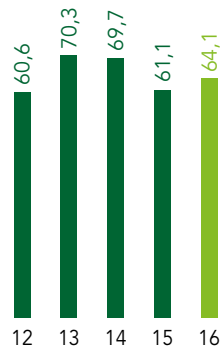
Konsernin liikevaihto nousi 386,5 (380,8) miljoonaa euroon. Liikevaihto nousi kaikissa muissa segmenteissä paitsi Viljakaupassa.

Operatiivinen liiketulos oli 0,9 (2,6) miljoonaa euroa. Tulokseen sisältyy 0,4 miljoonan euron lisäkauppahinnan tuloutus Taimen Oy:n omistusjärjestelystä. Vertailukauden operatiivista liiketulosta paransivat Länsi-Säkyliän teollisuusalueella sijaitsevan kiinteistön myynnistä saatu 0,7 miljoonan euron myyntivoitto sekä Taimen Oy:n osakkuusyhtiötulos 0,4 miljoonaa euroa.

Raportoitu liiketulos oli 0,6 (-1,0) miljoonaa euroa. Raportoituun liiketulokseen sisältyy -0,3 miljoonaa euroa Kalajalosteet-segmentin liiketoimintarakenteen kehittämiseen liittyviä asiantuntijakuluja. Vertailukauden raportoituun liiketulokseen sisältyy 3,6 miljoonan euron tappio toteutetusta omistusjärjestelystä osakkuusyhtiö Taimen Oy:n kanssa.

Osuus osakkuusyhtiö Sucrosen tuloksesta oli 0,7 (-1,0) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste 2012–2016, %

Oma pääoma/osake 2012–2016, euroa

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä –0,9 (–1,5) miljoonaa euroa. Rahoituskuluihin sisältyy Avena Nordic Grain Oy:n henkilöstöomistajille kuuluva osuus Avena Nordic Grain -konsernin tuloksesta –0,5 (–0,8) miljoonaa euroa. Vertailukaudella rahoitustuotot ja -kulut sisältävät ei-kassavirtavaikutteisia arvostuseriä –0,3 miljoonaa euroa Maritim Food -konsernille annettujen konsernin sisäisten lainojen kurssimuutoksista.

Tulos ennen veroja oli 0,3 (–3,5) miljoonaa euroa ja kauden tulosta vastaavat verot 0,8 (–1,1) miljoonaa euroa. Kauden tulos oli 1,2 (–4,6) miljoonaa euroa ja osakekohdainen tulos 0,19 (–0,69) euroa.

Apetit kirjasi vuoden kolmannella ja neljännellä neljänneksellä laskennallisia verosaamia vahvistetuista tappiosta, joista ei aikaisemmin ole kirjattu laskennallisia verosaamia, yhteensä 1,0 miljoonaa euroa. Vahvistetut tappiot ovat pääosin syntyneet Suomen kalaliiketoiminnassa. Saamia kirjattiin perustuen kalaliiketoiminnan parantuneeseen tulonäkymään yhdistettynä konsernirakenteessa tapahtuneisiin muutoksiin, jotka mahdollistavat paremmin konserniavustuksen käyttämisen konserniyhtiöiden välillä. Konsernilla on edelleen kirjaamattomia laskennallisia verosaamia verotuksellisista tappioista yhteensä 1,4 miljoonaa euroa.

Rahavirrat, rahoitus ja tase

Konsernin maksuvalmius oli hyvä ja rahoitusasema vahva.

Liiketoiminnan rahavirta korkojen ja verojen jälkeen oli tammi–joulukuussa 21,9 (–17,1) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksen vaikutus oli 17,5 (–21,4) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksien kausiluonteisuudesta on kerrottu toiminnan kausiluonteisuus -otsikon alla.

Investointien nettorahavirta oli –9,0 (–3,0) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli –21,6 (19,8) miljoonaa euroa sisältäen osingonmaksuja –4,3 (–4,3) miljoonaa euroa, lainojen takaisinmaksuja –22,3 (nostoja 24,1) miljoonaa euroa ja katsauskaudella nostetun 5 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan.

Konsernilla oli kauden päättyessä korollisia velkoja 19,1 (36,5) miljoonaa euroa ja likvidejä rahavaroja 4,6 (13,4) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat olivat 14,5 (23,0) miljoonaa euroa.

Konsernin taseen loppusumma oli 183,7 (197,9) miljoonaa euroa. Oman pääoman määrä oli katsauskauden päättyessä 117,7 (121,0) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 64,1 (61,1) prosenttia ja nettovelkaantumisaste 12,4 (19,0) prosenttia. Konsernin maksuvalmiutta turvataan sitovin limiittisopimuksin. Kauden päättyessä limiittejä oli kaikkiaan nostettavissa 40 (45) miljoonaa euroa. Yritystodistuksia oli emittoituna 11,0 (32,0) miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 9,7 (9,1) miljoonaa euroa jakautuen seuraavasti: Ruokarakaus 5,7 (4,3) miljoonaa euroa, Öljykasvituotteet 1,9 (1,0) miljoonaa euroa, Viljakauppa 0,1 (2,2) miljoonaa euroa ja Kaljalosteet 2,0 (1,6) miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Apetitin henkilöstöstrategiaa uudistettiin tukemaan strategiakauden 2016–2018 tavoitteiden toteuttamista. Henkilöstöstrategian tavoitteena on luoda pohja yhden yhteisen Apetitin rakentumiselle. Sen painopisteitä ovat:

innostava tavoitteellinen johtaminen, kannustava ilmapiiri turvallisessa työympäristössä, parhaat ja oikeat osaamiset ja kyvykkyudet, rohkea innovointi- ja kokeilukulttuuri sekä tunnettuus ja kiinnostavuus työnantajana.

Kuluvan vuoden keskeisiä teemoja olivat esimiestyön ja -osaamisen vahvistaminen ja terveysjohtamisen sekä työturvallisuuskulttuurin kehittäminen.

Työturvallisuusasioiden painotusta lisättiin vuonna 2016. Työtapaturmien määrässä on merkittäviä eroja eri paikkakuntien, työtehtävien ja yksiköiden välillä, mikä osaltaan kertoo vaihtelevista työturvallisuuskulttuureista ja johtamiskäytännöistä konsernin sisällä. Työturvallisuuden viestintää, johtamisjärjestelmää ja kulttuuria ryhdyttiin määrätietoisesti uudistamaan vuoden aikana. Vuonna 2016 tapahtui 43 (41) kappaletta vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneita työtapaturmia.

Vuoden alussa esiteltiin yhtenäinen, konserninlaajuinen terveysjohtamisen malli. Sen keskeinen uudistus on terveysjohtamista tukeva uusi aktiivisen tuen malli, jossa esimies ja työterveyshuolto voivat nopeasti reagoida muutoksiin henkilön työkyvyssä tai terveydentilassa ottamalla asian ajoissa puheeksi. Työkaluina ensimmäisessä vaiheessa otettiin käyttöön koko henkilöstön yhteinen terveyspuhelin palvelemaan äkillisissä sairastumisissa ja lyhyissä poissaoloissa sekä esimiesten käyttöön järjestelmä poissaolojen seuraamiseen.

Vuoden aikana jatkettiin kaksivuotista Apetit Suunta-esimiesvalmennusta kaikille konsernin esimiehille. Sen tavoitteena on vahvistaa esimiesten johtamis- ja vuorovaikutusvalmiuksia, yhtenäistää johtamisen tapoja ja käytäntöjä sekä tukea heitä muutoksen johtamisessa. Koulutukseen osallistuvat kaikki konsernin esimiehet.

Työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin kaikissa konsernin toiminnoissa alkuvuonna 2016 ja samalla päätettiin kehityskohteet sekä omassa toiminnossa että konserninlaajuisesti. Tärkeimmiksi kehityskohteiksi konsernitasolla nousivat fyysinen hyvinvointi, viestintä ja työn mielekkyys. Tasa-arvosuunnitelmat päivitettiin vuoden 2016 loppupuolella.

Apetit-konsernin organisaatorakennetta yksinkertaistettiin ja johtamista selkiytettiin vuoden aikana. Laajemmista muutoksista neuvoteltiin henkilöstön edustajien kanssa. Apetit-konsernin johdossa tapahtui muutoksia vuonna 2016. KTM Sami Saarnio aloitti lokakuussa Apetit Oyj:n talousjohtajana (CFO) ja johtoryhmän jäsenenä vastuullaan Apetit-konsernin talous- ja rahoitustoiminnot. Eero Kinnunen nimitettiin samanaikaisesti strategisten hankkeiden toteutuksesta vastaavaksi johtajaksi.

Konsernin henkilöstön määrä keskimäärin

	2016	2015	Muutos %	2014
Ruokaratkaisut	452	434	4%	426
Öljykasvituotteet	42	40	5%	39
Viljakauppa	55	53	4%	49
Kalajalosteet	180	198	-9%	209
yhteensä	729	725	1%	723

Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2016 olivat 30,5 (30,1) miljoonaa euroa.

Henkilöstöön liittyvistä asioista kerrotaan tarkemmin henkilöstöraportissa, joka on ladattavissa konsernin internet-sivujen yritysvaluusiosta.

Liiketoimintakatsaukset

Ruokaratkaisut

Liikevaihto Ruokaratkaisuihin nousi 97,8 (95,8) miljoonaan euroon. Myynti kasvoi pakastetuoteryhmässä kaikissa asiakkuuksissa. Tuoretuotteissa myynti laski.

Ruokaratkaisuiden operatiivinen käyttökate oli 1,3 (3,5) miljoonaa euroa ja operatiivinen liiketulos -2,6 (-0,1) miljoonaa euroa laskien vertailukaudesta.

Ruokaratkaisuiden investoinnit olivat 5,7 (4,3) miljoonaa euroa ja kohdistuivat pääosin kuluttajapakattujen esikäsittelyjen kasvisten tuotantolinjastojen rakentamiseen Helsingin Kivikossa sekä Säkylän pakastetehtaan tuotantolaitteisiin.

Satokausituotannon edellisvuotta aikaisemman aloituksen ja suuremman volyymin seurauksena kiinteitä kustannuksia aktivoitui varastoon 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Öljykasvituotteet

Tammi-joulukuun liikevaihto nousi toimitusmäärien kasvun tukemana 68,2 (61,3) miljoonaan euroon. Operatiivinen käyttökate oli 3,5 (3,4) miljoonaa euroa ja operatiivinen liiketulos 2,7 (2,7) miljoonaa euroa.

Kauden investoinnit olivat 1,9 (1,0) miljoonaa euroa ja kohdistuivat pääosin Kirkkonummen öljynpuristamon pakkaamolaajennuksen rakentamistöihin.

Viljakauppa

Tammi-joulukuun liikevaihto laski vertailukaudesta ja oli 159,7 (170,5) miljoonaa euroa. Kansainvälisten viljamarkkinoiden runsaan tarjonnan johdosta pienentyneet viljakaupan marginaalit laskivat segmentin operatiivista liikeluosta 1,4 (3,8) miljoonaan euroon.

Viljakauppa-segmentin investoinnit olivat 0,1 (2,2) miljoonaa euroa.

Kalajalosteet

Segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa oli yhteensä 87,8 (82,9) miljoonaa euroa. Liikevaihto nousi pienentyneistä myyntimääristä huolimatta, kun Norjan lohen ja kirjolohen hintatasot markkinoilla olivat koko vuoden ajan korkealla tasolla.

Toiminnan tehostuminen tuki merkittävästi koko segmentin kannattavuuden parantumista. Positiivista kannattavuuskehitystä hidasti Norjan lohen korkeiden raaka-ainehintojen markkinavaikutukset. Segmentin operatiivinen käyttökate tammi-joulukuussa oli 1,1 (-2,4) miljoonaa euroa ja operatiivinen liiketulos -0,6 (-3,8) miljoonaa euroa. Operatiiviseen liikeluokseen sisältyvä vertailukaudesta osakkuusyhtiö Taimen Oy:n osakkuusyhtiötulos 0,4 miljoonaa euroa.

Segmentin käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 2,0 (1,6) miljoonaa euroa ja ne kohdistuivat tuotantoa tehostaviin laiteinvestointeihin.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 0,9 (0,8) miljoonaa euroa, mikä on 0,2 (0,2) prosenttia liikevaihdosta. Lisäksi taseeseen on aktivoitu tuotekehityskuluja 0,4 (0,0) miljoonaa euroa. Tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistui pääsääntöisesti uusien tuotteiden kehittämiseen ja toimintaa tukevien yhteistyöverkostojen rakentamiseen.

Apetit aloitti uuden strategiansa mukaisesti T&K- ja tuotekehitysresurssien voimakkaan kehittämisen sekä tuotekehityksen toimintamallin uudistamisen. Osaamisen vahvistaminen ja tuotekehitysprosessin nopeuttaminen ovat tuottaneet nopeasti tuloksia muun muassa uutuustuotelanseerausten muodossa. Lisäksi aloitettiin tutkimus- ja kehitystyö kasviproteiinituotteisiin liittyen ja ensimmäinen tuotesarja Kasvisjauhis-tuotteita lanseerataan alkuvuonna 2017.

Apetit uudistaa tuotteitaan ja palveluitaan sekä kehittää täysin uusia tuotteita tarjotakseen helppoja ja herkullisia kasvispainotteisia ruokaratkaisuja ihmisille, jotka arvostavat hyvän makuista, terveellistä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa vaihtelevissa ruokailutilanteissa.

Tuotekehitystä ohjaa Ruokaratkaisuihin tuotepolitiikka. Uudet tuotteet kehitetään vastaamaan suomalaisia makumieltymyksiä ja ravitsemussuosituksia sekä helpottamaan jokapäiväistä ruokailua. Erityisen tärkeäksi tekijäksi on noussut myös ruoan kasvispainotteisuuden, alkuperän ja kotimaisuuden huomioiminen. Kasvispainotteisessa ruoassa kiinnitetään erityistä huomiota maun lisäksi myös proteiini- ja energiapitoisuuteen. Kasvisten, kalan, kasviöljyjen ja täysjyväviljojen käyttö on oleellinen osa terveellistä ruokavaliota.

Vuoden merkittävin lanseeraus tuotekehityksen näkökulmasta oli käyttövalmiiden kasvisten Tuorekset-konseptin tuominen markkinoille. Kasvisten hyvä säilyvyys kaupassa ja kotona perustuu syvälliseen kasvisten mikrobiologisten

ja fysiologisten ominaisuuksien huomiointiin tuotesuunnittelussa sekä kotimaisin voimin kehitettyyn ainutlaatuiseseen, hengittävään pakkausratkaisuun. Apetit Tuorekset -pakkaus voitti pakkausalan arvostetun Scan Star -palkinnon heinäkuussa.

Öljykasvituotteissa kartoitettiin kattavasti rypsin jatkojalostusmahdollisuuksia ja jatkettiin syvällistä tutkimus- ja kehitystoimintaa. Tutkimuksen painopistealue on öljykasvinsiementen täyden potentiaalin hyödyntäminen sekä kasvipohjaisen proteiinin että antioksidanttien lähteenä. Myös kotimaisten öljykasvien viljelyn jatkuvuutta edistettiin monin tavoin.

Apetit osallistuu vuosina 2016–2017 Pyhäjärvi-instituutin Muuvi-hankkeeseen, jonka päätavoitteena on turvata satakuntalaisen avomaan vihannestuotannon tulevaisuus ennakoimalla viljelymenetelmien muutostarpeita ja tuomalla uusinta tietoa ja osaamista viljelijöiden käyttöön. Hankkeessa etsitään vaihtoehtoja kemiallisille torjunta-aineille sekä esitetään keinoja maan kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Tällaisia testattavia keinoja ovat mm. optimoitu viljelykierto, katekalvojen ja hyönteisverkkojen käyttö, tihkukastelu ja -lannoitus sekä mekaaninen rikkakasvien torjunta.

Uuden strategiansa suuntaisesti Apetit ryhtyi kehittämään täysin uusia digitaalisuuteen perustuvia ruoka- ja palveluratkaisuja alkutuottajilta kuluttajalle -ruokaketjuun. Innovaatiohanke ”Ruuan digitaaliset palvelut” sai Tekesiltä myönteisen rahoituspäätöksen alkuvuonna 2016. Tavoitteena on synnyttää digitalisaation avulla ruualle ja syömiselle uudenlaisia palveluita tulevaisuuden hyvinvointia, helppoutta ja vastuullisuutta arvostavan kuluttajan arjessa. Kehitystyö eteni selkein askelin vuoden aikana ja etenee palveluiden pilotointiin vuonna 2017.

Ympäristö

Apetit-konsernin toimintaa ohjaa toimintapolitiikka ja eettiset toimintaperiaatteet, joiden päämääriin sisältyy ympäristöasioiden vastuullinen johtaminen ja ympäristövaikutusten hallinta. Ympäristöasioiden johtamisjärjestelmä

kattaa ISO 14001 -standardin vaatimukset Ruokaratkaisuiden pakastetuoteryhmässä sekä tuoretuotteet-tuoteryhmässä. Tavoitteena on tehokas ja turvallinen tuotanto, joka on sopusoinnussa ympäristön kanssa. Konsernin merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät tuotantoprosessissa syntyviin eloperäisiin jätteisiin, vesien käyttöön ja energian kulutukseen tuotannossa, varastoinnissa, kuljetuksissa ja kiinteistöissä. Apetit on sitoutunut ympäristöasioiden jatkuvan parantamiseen.

Elintarviketuotannon ympäristövaikutukset liittyvät energian ja veden käyttöön prosessissa sekä siinä syntyvien sivuvirtojen ja jätteiden käsittelyyn. Öljykasvien jalostuksessa kasviöljynpuristuksen tuotantotapa on mekaaninen ja kemikaaliton. Kasviöljynpuristuksessa ympäristövaikutuksia aiheuttavat lähinnä hajukaasujen poltto, raaka-aineiden vastaanotossa erotettava rikkakasvijäte ja prosessissa syntyvä valkaisuajäte. Kaikissa toiminnoissa syntyy lisäksi jonkin verran pakkausjätettä. Apetit on mukana suomalaisen elinkeinoelämän energiatehokkuussopimujärjestelmässä ja sitoutunut toteuttamaan siihen kuuluvaa Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmaa. Konkreettisenä energiankäytön tehostamistavoitteena elintarviketeollisuuden ohjelmassa on 9 prosenttia vuosien 2008–2016 sopimusjaksolla.

Kaikilla konsernin ympäristölupavelvollisilla tuotantolaitoksilla on voimassa oleva ympäristölupa. Vuoden aikana tuotantolaitoksilla ei ollut merkittäviä ympäristöön vaikuttaneita häiriö- tai onnettomuustilanteita. Länsi-Säkylän teollisuusalueen jätevedenpuhdistamon ympäristölupapäätös vuodelta 2014 velvoittaa toiminnanharjoittajaa selvittämään vuoden 2017 loppuun mennessä yksin tai yhdessä muiden alueen puhdistamoiden kanssa vaihtoehtoisia purkupaikkoja jätevesille.

Yhtiön tiedossa ei ole tilinpäätöshetkellä merkittäviä yksittäisiä ympäristöön liittyviä riskejä. Ympäristökulut olivat 1,3 (1,1) miljoonaa euroa eli 0,3 (0,3) % liikevaihdosta.

Ympäristöasioita esitellään yksityiskohtaisemmin ympäristöraportissa, joka on ladattavissa konsernin internet-sivujen yritysvaluosiossa.

Toiminnan kausiluonteisuus

IAS 2 -standardin mukaisesti vaihto-omaisuuden hankintamenuon luetaan mukaan systemaattisesti kohdistettu osuus valmistuksen kiinteistä yleismenoista. Satokausituotannossa raaka-aineista jalostetaan valmiita tuotteita pääosin vuoden viimeisen neljänneksen aikana, jolloin valmistuksen kiinteitä yleismenoja aktivoituu taseeseen enemmän. Tästä kirjauskäytännöstä johtuen tulokertymä painottuu vuoden viimeiselle vuosineljännele. Tulokertymän kausiluonteisuus on satokausituotannosta johtuen voimakkainta Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä ja osakkuusyhtiö Sucroksen toiminnassa.

Satokaudet aiheuttavat kausivaihtelua myös sitoutuneen käyttö pääoman määrässä. Viljakauppa- ja Öljykasvituotteet-segmentteihin sitoutunut käyttö pääoma on korkeimmillaan vuoden loppupuolella ja laskee alimmilleen kesällä ennen seuraavan satokauden alkua. Myös Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä satokausituotannon kausiluonteisuus nostaa sitoutuneen käyttö pääoman määrän liiketoiminnassa korkeimmilleen vuoden vaihteen tienoilla.

Kotimaassa kalatuotteiden myynti painottuu viikonloppuihin ja juhlapäiviin. Merkittävä osa Kalalajosteet-segmentin vuoden tuloksesta Suomessa riippuu joulusesongin onnistumisesta. Viljakauppa-segmentin liikevaihto vaihtelee vuosittain ja vuosineljänneksittäin merkittävästikin riippuen kysynnästä ja tarjonnasta sekä hintatasosta kotimaassa ja muilla markkinoilla.

Riskit ja epävarmuustekijät sekä riskien hallinta

Apetit Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernin riskienhallintapolitiikan ja riskienhallintaperiaatteet. Kaikki konserniyhtiöt ja liiketoimintayksiköt arvioivat ja raportoivat säännöllisesti liiketoimintaansa liittyviä riskejä sekä tarvittavien kontrollimenetelmien ja riskienhallintakeinojen riittävyyttä. Näiden strategiatyötä ja päätöksentekoa tukevien riskiarviointien tarkoituksena on riittävien toimenpiteiden varmistaminen riskien hallitsemiseksi. Riskienhallinnan

puitteita, politiikkoja ja periaatteita arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti osana konsernin vuosisuunnittelua. Riskienhallintaa arvioidaan kokonaisuutena säännöllisin väliajoin ulkoisten asiantuntijoiden tukemana ja näin varmistetaan, että periaatteet ja toimintamallit ovat alan parhaiden käytänteiden mukaisia.

Apetit-konsernissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Konsernin olennaisimmat strategiset riskit liittyvät liiketoimintaportfolion strategian mukaisen kehittämisen onnistumiseen sekä muutoksiin liiketoiminta-alueilla ja asiakkuuksissa. Merkittäviä asiakaskeskittyviä esiintyy kalaliiketoiminnassa Norjassa ja Suomessa.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät raaka-aineiden saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen sekä raaka-aineiden markkinahintojen vaihteluun.

Hintariskien hallinnalla on erityisen suuri merkitys Viljakaupassa, Ruokaratkaisuiden tuoretuoteryhmässä sekä Kalajalosteessa, joissa raaka-aineiden suhteellinen osuus liikevaihdosta on 65–85 prosenttia. Viljojen ja öljykasvien sekä keskeisten kalaraaka-aineiden hinnat muodostuvat kansainvälisillä markkinoilla. Viljakaupassa avoimille hintariskeille on määritelty limiitit.

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Merkittävimmät käytettävät ulkomaanvaluutat ovat Yhdysvaltain dollari sekä Norjan ja Ruotsin kruunut. Konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti kaikki merkittävät avoimet valuuttapositiot suojataan lukuun ottamatta konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja. Rahoitusriskien hallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 22.

Tulipalo, vakava konerikko, elintarviketurvallisuuteen vaikuttavat virheet raaka-aineissa tai lopputuotteissa saattavat aiheuttaa merkittäviä omaisuus- tai keskeytysvahinkoja, vastuita tai muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Konserniyhtiöt suojautuvat tällaisilta riskeiltä arvioimalla prosessejaan muun muassa omavaltajärjestelmän avulla ja tekemällä tarvittaessa korjaavia

toimenpiteitä. Vakuutuksilla katetaan kaikki ne riskit, jotka ovat taloudellisista tai muista syistä järkevä kattaa vakuuttamalla.

Lähiajan riskit

Apetit-konsernin merkittävimmät lähiajan riskit liittyvät raaka-aineiden hintamuutosten ja valuuttakurssiriskien hallintaan, raaka-aineiden saatavuuteen, asiakkaiden maksukykyyn ja toimittajien ja palveluntuottajien toimituskykyyn, muutoksiin liiketoiminta-alueilla ja asiakkuuksissa.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Apetit Oyj:n hallituksen käsittelemä selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016 julkistetaan toimintakertomuksesta erillisenä selvityksenä.

Hallinto ja tilintarkastajat

Apetit Oyj:n hallituneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan 28.4.2016 hallituneuvoston puheenjohtajaksi Harri Eelan ja varapuheenjohtajaksi Marja-Liisa Miko-la-Luodon.

Hallituneuvosto päätti valita Apetit Oyj:n hallitukseen 6 jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Esa Härmälä, Aappo Kontu, Seppo Laine, Veijo Meriläinen ja Niko Simula. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Veijo Meriläinen ja varapuheenjohtajaksi Aappo Kontu.

Hallituksen jäsenille päätettiin maksaa 19560 euron, puheenjohtajalle 39060 euron ja varapuheenjohtajalle 24120 euron vuosipalkkio. Vuosipalkkiosta 50% maksetaan rahana ja 50% luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita niiden luovutushetken käypään markkina-arvoon. Palkkiot suoritetaan neljänä yhtä suurena euromääräisenä eränä kesäkuussa, syyskuussa, joulukuussa ja maaliskuussa. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa 510 euron ja jäsenille 300 euron kokouspalkkio.

Yhtiön tilintarkastajiksi vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka valittiin KHT Pasi Karppinen sekä tilintarkastusyhteisö PriceWaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jari Viljanen.

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Apetit Oyj:n hallitus päätti 16.8.2016 perustaa hallituksen tarkastusvaliokunnan sekä valitsi keskuudestaan jäsenet hallituksen toimikauden ajaksi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Seppo Laine ja jäseniksi Esa Härmälä ja Aappo Kontu.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti 25.3.2015 hallituksen päättämään osakeannista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus käsittää enintään 761757 osaketta, joista uusia osakkeita voi olla enintään 635470 kappaletta ja yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 126287 kappaletta.

Uuden osakkeen merkintähinta on vähintään osakkeen nimellisarvo eli kaksi (2) euroa. Oman osakkeen luovutushinta on vähintään sen luovutushetken mukainen käypä arvo, joka määräytyy Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Osakepohjaisten kannustin- tai palkkiojärjestelmien toteuttamisessa osakkeita voidaan antaa myös vastikkeetta.

Valtuutus käsittää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, yrityskaupan ja muiden järjestelyjen rahoittaminen ja toteuttaminen tai osakepohjaisen kannustin- tai palkkiojärjestelmän toteuttaminen.

Valtuutus on voimassa vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokoukseen saakka.

Hallituksen valtuuksien käyttö

Hallituksen palkkioita koskevan hallituneuvoston päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenille on luovutettu 2.3.2016 yhteensä 1396 kappaletta, 2.6.2016 yhteensä 1389 kappaletta, 2.9.2016 yhteensä 1346 kappaletta ja 2.12.2016 yhteensä 1353 kappaletta yhtiön hallussa olevia

omia osakkeita. Luovutuksista kerrottiin pörssitiedotteilla luovutuspäivinä.

Osakkeet, osakepääoma ja kaupankäynti

Apetit Oyj:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä. Yhtiön osakkeen nimellisarvo on kaksi (2) euroa. Yhtiön liikkeelle laskemien osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden alussa ja lopussa 6 317 576 kappaletta ja rekisteröity ja maksettu osakepääoma 12 635 152 euroa. Osakepääoman vähimmäismäärä on 10 miljoonaa euroa ja enimmäismäärä 40 miljoonaa euroa.

Omat osakkeet

Katsauskauden päättyessä yhtiön hallussa oli aikaisempina vuosina hankittuja omia osakkeita yhteensä 116 805 kappaletta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet edustavat 1,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä. Omilla osakkeilla ei ole ääni- eikä osinko-oikeutta.

Osakevaihto

Yhtiön osakkeita vaihdettiin pörssissä katsauskauden aikana 560 709 (695 996) kappaletta, mikä oli 8,9 (11,0) prosenttia koko osakemäärästä. Osakkeen ylin kurssi oli 14,50 (16,80) euroa ja alin 11,64 (12,61) euroa. Vaihdettujen osakkeiden keskihinta oli 12,97 (14,12) euroa. Kauden osakevaihto oli 7,3 (9,8) miljoonaa euroa. Katsauskauden päätöskurssi oli 12,97 (12,65) euroa ja koko osakekannan markkina-arvo 81,9 (79,9) miljoonaa euroa.

Muut osakekohtaiset tunnusluvut esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 27.

Osakkeiden omistuksen jakautuminen

Osakkeiden omistuksen sektorijakauma, suurimmat osakkeenomistajat ja johdon omistus esitetään tilinpäätöksen liitetiedossa 29.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen päivittäistavarakaupan ja ammattikeittiösektorin myynnin arvioidaan piristyvän vertailuvuodesta mutta hintakilpailun pysyvän kovana. Runsaan tarjonnan arvioidaan jatkuvan viljojen maailmanmarkkinoilla ja pitävän hinta- ja katetason matalalla tasolla eikä tilanteen arvioida muuttuvan oleellisesti ennen uuden satokauden näkyvien tarkentumista.

Konsernin koko vuoden operatiivisen liiketuloksen¹⁾ arvioidaan olevan vertailuvuotta parempi (vuonna 2016: 0,9 miljoonaa euroa). Toiminnan kausiluontoisuuden johdosta tulokertymä painottuu vuoden jälkimmäiselle puoliskolle.

Kannattavuuden positiivista kehitystä edellisvuodesta tukevat Ruokaratkaisuisissa jalostusarvon nosto ja positiivinen myynnin kehitys, Kalajalosteessa operatiivisen tehokkuuden paraneminen sekä Viljakaupassa myyntivolyymien kasvu edellisvuodesta.

Johtuen kansainvälisten viljamarkkinoiden hintatason vaihteluiden suuresta vaikutuksesta koko konsernin liikevaihtoon Apetit ei anna arvioita koko vuoden liikevaihdon kehityksestä.

¹⁾ Euroopan arvopaperi- ja markkinaviranomaisen (ESMA) voimaantulleiden säännösmuutosten vuoksi Apetit on luopunut liiketulos ilman kertaluonteisia eriä -tunnusluvun käytöstä ja siirtynyt vuodesta 2016 lähtien käyttämään operatiivinen liike-tulos tunnuslukua. Operatiivinen liike-tulos ei sisällä uudelleenjärjestelykuluja, merkittäviä liikearvojen tai muiden tase-erien alaskirjauksia tai palautuksia, Sucroksen osakkuusyhtiötulosta tai muita poikkeuksellisia ja olennaisia eriä.

Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi ja ehdotus muun vapaan oman pääoman jakamisesta

Apetit Oyj:n hallituksen tavoitteena on, että yhtiön osake on omistajalleen hyvätuottoinen ja arvonsa säilyttävä sijoitus. Osinkopolitiikan mukaan yhtiö jakaa osinkona

vähintään 40 prosenttia tilikauden voitosta, kuitenkin vähintään 0,70 euroa osakkeelta.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2016 olivat tilikauden voiton, 3 332 724,66 euroa, lisäämisen jälkeen 66 281 263,53 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 0,70 euroa osaketta kohden. Hallitus ehdottaa, että osinkoina jaetaan yhteensä 4 340 539,70 euroa ja omaan pääomaan jätetään 61 940 723,83 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemysten mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2016	2015*
Liikevaihto	(2)	386,5	380,8
Liiketoiminnan muut tuotot	(3)	1,6	2,2
Materiaalit ja palvelut	(6)	-305,8	-299,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	(4, 25)	-37,4	-36,6
Poistot	(2, 7)	-6,6	-6,0
Arvon alentumiset	(2, 7)	0,0	-0,3
Liiketoiminnan muut kulut	(3, 5)	-37,7	-41,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(2, 12)	-	0,4
Liiketulos	(2)	0,6	-1,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(12)	0,7	-1,0*
Rahoitustuotot	(8)	0,1	0,1
Rahoituskulut	(8)	-1,0	-1,7
Tulos ennen veroja		0,3	-3,5
Tuloverot	(9)	0,8	-1,1
Tilikauden tulos		1,2	-4,6
Jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille	(10)	1,2	-4,3
Määräysvallattomille omistajille		-	-0,3
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	(10)	0,19	-0,69

* 2016 segmenttiuudistuksen yhteydessä osakkuusyhtiö Sucroksen tulososuus siirrettiin esitettäväksi liiketuloksen alapuolelle.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	2016	2015
Tilikauden tulos	1,2	-4,6
Muut laajan tuloslaskelman erät		
Erät jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Rahavirran suojaukset	-0,2	0,0
Verot liittyen rahavirran suojaukseen	0,0	0,0
Muuntoerot	0,1	0,1
Tilikauden laaja tulos	1,1	-4,5
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen		
Emoyhtiön omistajille	1,1	-4,1
Määräysvallattomille omistajille	-	-0,3

Konsernitase

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	(11)	7,7	8,1
Liikearvo	(11)	0,4	0,4
Aineelliset hyödykkeet	(11)	47,7	43,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	(12)	23,1	22,6
Myytävikissä olevat rahoitusvarat	(13)	0,1	0,1
Saamiset	(14)	0,3	1,2
Laskennalliset verosaamiset	(9)	4,3	2,9
Pitkäaikaiset varat yhteensä		83,6	79,1
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	(16)	65,3	74,8
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		0,1	0,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	(15)	30,1	30,2
Rahavarat	(17)	4,6	13,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä		100,1	118,8
Varat yhteensä	(2)	183,7	197,9

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		12,6	12,6
Ylikurssirahasto		23,4	23,4
Omat osakkeet		-1,6	-1,7
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot		7,3	7,1
Kertyneet voittovarot		74,8	84,1
Tilikauden tulos		1,2	-4,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		117,7	121,0
Oma pääoma yhteensä	(18)	117,7	121,0
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	(9)	3,7	4,3
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	(20)	4,9	1,2
Pitkäaikaiset varaukset	(19)	0,3	0,2
Muut velat	(21)	0,2	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		9,0	5,9
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	(20)	14,2	35,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,0	0,0
Lyhytaikaiset varaukset	(19)	0,2	0,3
Ostovelat ja muut velat	(21)	42,5	35,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä		57,0	71,0
Velat yhteensä	(2)	66,0	76,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		183,7	197,9

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2016	2015
Tilikauden tulos		1,2	-4,6
Oikaisut tilikauden tulokseen *		5,7	12,8
Käyttöpääoman muutos		17,5	-21,4
Maksetut korot liiketoiminnasta		-1,7	-1,7
Saadut korot liiketoiminnasta		0,1	0,1
Maksetut verot liiketoiminnasta		-0,9	-2,2
Liiketoiminnan rahavirta		21,9	-17,1
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	(11)	-9,7	-9,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	1,2
Ostetut osakkuusyhtiöt		-	-0,1
Myydyt osakkuusyhtiöt		-	3,8
Investoinnit muihin sijoituksiin		-	-0,7
Muiden sijoitusten luovutustulot		0,3	0,1
Saadut osingot investoinneista		0,3	1,9
Investointien rahavirta		-9,0	-3,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut		-21,0	25,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot		5,0	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-1,3	-1,4
Maksetut osingot		-4,3	-4,3
Rahoituksen rahavirta		-21,6	19,8
Rahavarojen muutos		-8,8	-0,3
Rahavarat kauden alussa		13,4	13,7
Rahavarat kauden lopussa		4,6	13,4

Milj. euroa	Liitetieto	2016	2015
* Liiketoiminnan rahavirran oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	(11)	6,6	6,3
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot		-0,3	2,8
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista		-0,7	0,6
Rahoitustuotot ja -kulut	(8)	0,9	1,5
Tuloverot	(9)	-0,8	1,1
Muut oikaisut		0,0	0,6
Yhteensä		5,7	12,8

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvonmuu- tosrahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	12,6	23,4	0,2	7,2	-1,7	-0,4	79,5	121,0	-	121,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4,3	-4,3	-	-4,3
Transaktiot määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Muut muutokset	-	-	-	-	0,1	-	0,0	0,0	-	0,0
Tilikauden laaja tulos	-	-	-0,2	-	-	0,1	1,2	1,1	-	1,1
Oma pääoma 31.12.2016	12,6	23,4	0,1	7,2	-1,6	-0,3	76,3	117,7	-	117,7
Oma pääoma 1.1.2015	12,6	23,4	0,2	7,2	-1,7	-0,5	86,8	128,1	1,2	129,4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4,3	-4,3	-	-4,3
Transaktiot määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	-0,9	-
Muut muutokset	-	-	-	-	0,1	-	0,3	0,4	-	0,4
Tilikauden laaja tulos	-	-	0,0	-	-	0,1	-4,3	-4,1	-0,3	-4,5
Oma pääoma 31.12.2015	12,6	23,4	0,2	7,2	-1,7	-0,4	79,5	121,0	-	121,0

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Apetit Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Säköylä. Yhtiön rekisteröity osoite on PL 100, 27801 Säköylä. Yhtiön Y-tunnus on 0197395-5. Yhtiön toiminimi on Apetit Oyj, ruotsiksi Apetit Abp ja englanniksi Apetit Plc.

Apetit Oyj:n hallitus on 22.2.2017 hyväksynyt tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Päätoiminnot

Apetit Oyj on Nasdaq Helsinki Oy:ssä noteerattu elintarviketeollisuusyhtiö. Osakkeen kaupankäyntitunnus on APETI.

Apetitin raportoivat segmentit ovat Ruokaratkaisut, Viljakauppa, Öljykasvituotteet ja Kalajalosteet. Yhtiön päämarkkina-alue on Suomi.

Liiketoimintaryhmät

Ruokaratkaisut

Apetit Ruoka Oy
Kiinteistöosakeyhtiö Kivikonlaita
Apetit Suomi Oy
Apetit Kala Oy

Viljakauppa

Avena Nordic Grain Oy
OOO Avena St. Petersburg, Venäjä
UAB Avena Nordic Grain, Liettua
Avena Nordic Grain OÜ, Viro
TOO Avena Astana, Kazakstan
OOO Avena-Ukraina, Ukraina
SIA Avena Nordic Grain, Latvia

Öljykasvituotteet

Avena Nordic Grain Oy
Avena Kantvik Oy

Kalajalosteet

Apetit Kala Oy
Maritim Food AS, Norja
Maritim Food Sweden AB, Ruotsi
Sandanger AS, Norja

Emoyhtiö

Apetit Oyj

Osakkuusyhtykset:
Sucros-konserni
Foison Oy

Tuotteet ja palvelut

Pakasteet sekä tuorekala-, vihannes- ja hedelmätuotteet
Kivikon liiketilöiden omistusyhtiö
Ympäristöhallinto
Palvelumyynti

Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa

Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Kasviöljyjen ja valkuisrehujen valmistus

Kalajalosteet
Äyriäis- ja kalatuotteet
Äyriäistuotteet
Kalajalosteet

Konsernihallinto, konsernin rakenteen kehittäminen, osake- ja kiinteistöomistusten hallinnointi. Kulut allokoidaan segmenteille tasajaolla.

Sokerin valmistus, markkinointi ja myynti
Avena Nordic Grain Oy:n omistus

Laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisia ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset. Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja sekä johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan, ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaan lukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat, on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Määräysvallattomien omistajien osuus

yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistusosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määrittellään erikseen jokaisen yrityshankinnan kohdalla. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään konsernitaseessa omana eränään osana taseen omaa pääomaa.

Osakkuusyrittäykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20% yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrittäykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrittäyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrittäysten veloitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrittäyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrittäys sijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon.

Valuuttamääräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta

("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämism valuutta. Valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaraiset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskipäivän mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin mukaan. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien muuntamisesta keskipäivän mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin mukaan, on kirjattu omana eränään omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on kurssimuutoksista johtuva muuntoero tytäryhtiöiden ja osakkuusyrittäysten oman pääoman osalta kirjattu omana eränään konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Kun ulkomainen tytär- tai osakkuusyrittäys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Tuotot kirjataan saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Tuloutus tapahtuu, kun omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset.

Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Eläkevastuut

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuorituksen perustuvien etuuksien maksamiseen

kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuus pohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi velvoitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuus pohjaisen velvoitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuva menetelmä (projected unit credit method). Velvoitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritetut maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää maksusuoritusta, ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Varaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin sekä ympäristö- ja veroriskeihin. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja on annettu riittävä peruste odottaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan ja järjestelystä on tiedotettu.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot perustuen kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpitoarvojen väliltä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädetyillä verokannoilla.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuudesta, tilinpäätössiirroista, vaihto-omaisuudesta, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja johdannaissopimusten arvostuksista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvosta, joka ei ole verotuksessa vähennyskelpoista.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaissopimusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen osalta suoraan laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin arvonmuutoksiin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu suoraan laajaan tuloslaskelmaan.

Rahavarat

Taseen ja rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalutuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Tiedot ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintameno sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Avenan avainhenkilöiden osakeomistuksia Foison Oy:ssä käsitellään konsernitaseessa velkainstrumenttina johtuen tietyin kriteerein sovitusta osakkeiden takaisinostovelvoitteesta. Foison Oy omistaa 10% vähemmistön Avena Nordic Grain Oy:n osakekannasta. Avainhenkilöiden osinko-oikeudesta Avena-konsernin tulokseen perustuen kirjataan konsernissa rahoituskulua.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimustoiminnasta johtuvat menot kirjataan kuluksi sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät.

Kehittämismenot merkitään taseeseen, kun aineettoman hyödykkeen:

- tutkimus- ja kehittämisvaiheet ovat erotettavissa toisistaan;
- valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa siten, että hyödyke on käytettävissä tai myytävissä;
- valmiiksi saattaminen on varmaa ja sitä käytetään tai se myydään;

- vastainen tuotto pystytään osoittamaan ja yhtiöllä on sen hyödyntämiseen tarvittavat voimavarat; ja
- kehittämisestä aiheutuneet menot ovat luotettavasti määritettävissä.

Mikäli kehittämismenot eivät täytä kaikkia edellä mainittuja ehtoja, kirjataan ne kuluksi toteumakaudella.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisen käyvän arvon hankinta-ajankohtana. Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Osakkuusyri-tysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiön investoinnin arvoon. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyntä liikearvoa käsitellään ulkomaisen yksikön valuutan määräisenä ja se muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon siinä tapauksessa, että hankintamenu on määriteltävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Patentit, tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineetomiin hyödykkeisiin ei ole sisällytetty hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika olisi arvioitu rajattomaksi.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat:

Asiakassuhteet	15 vuotta
Tavaramerkit	15 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	5–10 vuotta

Hyödykkeiden hankintamenuon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut aineettomat hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Aineetomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain siinä tapauksessa, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koitua taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritus- tason. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika arvioidaan ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	5–15 vuotta

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Hyödykkeiden hankintamenuon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita. Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Julkiset avustukset

Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi. Avustukset

tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa yhtiölle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimukset on merkitty taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasinghyödykkeiden vuokraveroitteen sisältyvät diskontattuina korollisiin velkoihin.

Rahoitusleasingisopimuksilla hankituista hyödykkeistä tehdään suunnitelman mukaiset poistot ja kirjataan mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoaikojen mukaisesti tai sitä lyhemmän vuokra-ajan aikana. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu saman suuruinen korkoprosentti. Vuokraveroitteen sisältyvät korollisiin velkoihin. Päätyneellä tilikaudella ei ollut tilanteita, joissa konserni olisi ollut rahoitusleasinghyödykkeen vuokralle antajana.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Arvonalentumiset

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle

yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käytetyt diskonttauskorot on määritelty ennen veroja ja niissä on otettu huomioon myös kyseisten rahavirtaa tuottavien yksiköiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käynteissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahoitusinstrumentit

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan kolmeen luokkaan: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja on hankittu pääasiassa voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia varoja, jotka sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, koska niitä on tarkoitus pitää yli 12 kk tilinpäätöspäivästä lähtien. Käyvän arvon muutokset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, kunnes sijoitus myydään tai muutoin luovutetaan, jolloin käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Omaisuuserien pysyvät arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, jos niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti määritettävissä.

Konsernin velat arvostetaan jaksotettuun hankintameno lukuun ottamatta johdannaisvelkoja. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Erään sisältyy esimerkiksi ostovelat ja lainat.

Kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen alun perin käypää arvoa vastaavaan hankintahintaan. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen ja -velkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei

arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja hintoja. Konsernilla näitä instrumentteja ovat sijoitukset rahastoihin ja pääsääntöisesti kaikki hyödykejohdannaiset. Mikäli julkisesti noteerattua käypää arvoa ei ole saatavilla, käypä arvo lasketaan pohjautuen diskontattuihin rahavirtoihin sekä vastapuolen hintanoteerausta hyväksikäyttäen. Konsernilla näitä instrumentteja ovat pääsääntöisesti valuuttajohdannaiset. Lyhytaikaisia saamisia tai velkoja ei diskontata.

Konserni arvioi, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määritettävissä olevaa vähentymistä. Näitä ovat esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne. Konserni kirjaa arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli myöhemmin syntyvä lisäys kerrytettävissä olevaan rahamäärään voidaan luotettavasti liittää arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan.

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä kun konsernista tulee sopimusosapuoli ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Yhtiö soveltaa rahavirran suojauslaskentaa osaan koronvaihtosopimuksista, valuuttatermiineistä ja hyödykejohdannaisista. Suojatun rahavirran täytyy olla todennäköinen ja rahavirran täytyy viime kädessä vaikuttaa tuloslaskelmaan. Suojauksen täytyy olla tehokas sekä etu- että jälkikäteen tarkasteltaessa. Niiden suojausten osalta, jotka täyttävät suojauslaskennan ehdot, kirjataan suojausten käyvän arvon muutoksen tehokas osa laajaan

tuloslaskelmaan, kunnes suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Mahdollinen tehoton osa kirjataan tulosvaikutteisesti valuuttajohdannaisten osalta rahoituseriin ja hyödykejohdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Kumulatiivinen käyvän arvon muutos, joka on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan, kirjataan ostoihin tai myynteihin tai rahoitustuottoihin tai -kuluihin luonteensa mukaisesti sillä hetkellä, kun suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Kun suojausinstrumentti eräännyty tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen ehtoja, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti.

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Näiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan luonteensa mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoituseriin.

Oma pääoma

Omien osakkeiden hankinta vähennetään yhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta, kunnes osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen.

Osingonjako yhtiön osakkeenomistajille merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

Johdon harkintaa edellyttävät laatisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti, yhtiön johto joutuu tekemään

arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat kirjattavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määriin sekä esitettyihin ehdollisiin eriin. Nämä arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, joiden uskotaan olevan järveviä olosuhteissa, jotka muodostavat perustan tilinpäätökseen merkittyjen erien arvioinneissa. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista.

Konsernissa testataan vuosittain liikearvo mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvon perustuvina laskelmina. Nämä laskelmat edellyttävät erien arvioiden käyttämistä.

Yritysten yhteenliittymissä hankittujen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen edellyttää johdolta arvioiden käyttämistä ja perustuu usein arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista.

Muut arviot liittyvät pääosin uudelleenjärjestelysuunnitelmiin, epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään, ympäristö-, oikeudenkäynti- ja veroriskeihin sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Konserni ei ole tässä tilinpäätöksessä soveltanut seuraavia tilinpäätöshetken mennessä julkaistuja standardeja, standardien muutoksia tai tulkintoja, joiden soveltaminen ei vielä tässä vaiheessa ole ollut pakollista.

Seuraavilla vuonna 2017 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnoilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen:

- IAS 7 Rahavirtalaskelmat – Standardin muutos
- IAS 12 Tuloverot – Standardin muutos
- IASB:n vuosittaiset päivitykset eri standardeihin

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2018 tai sen jälkeen seuraavat standardit ja tulkinnot:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut – Standardin muutos
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit – Standardi *

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista – Standardi *
 - IFRS 16 Vuokrasopimukset – Standardi *
 - IAS 40 Sijoituskiinteistöt – Standardin muutos
 - IFRIC 22 'Foreign Currency Transactions and Advance Consideration' – tulkinta
 - IASB:n vuosittaiset päivitykset eri standardeihin
- IFRS 9 korvaa nykyisen standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit – kirjaaminen ja arvostaminen. Standardi sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset. Konserni saattaa laajentaa suojauslaskennan soveltamista. Konsernin luottotappiot ovat olleet pieniä ja luottotappioiden arviointitavan muutoksella ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia tilinpäätökseen.

IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. Standardi korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot ja IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet. Konserni ei odota merkittävää vaikutusta nykyisiin tuloutuskäytäntöihin.

IFRS 16 mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralle ottajan taseessa. Vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Vuokrasopimukseen liittyvien kulujen luonne muuttuu standardin korvattessa vuokrakulun käyttöoikeusomaisuuserän poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana rahoituskuluja. Konserni arvion mukaan tuloslaskelmavaikutus nettona ei ole olennainen, koska konsernin vuokrakulut ovat vuositasolla noin kolme miljoonaa euroa. Vuokravastuut ovat tilinpäätöshetkellä noin 11 miljoonaa euroa. Standardin käyttöönotto lisää konsernitaseen varoja ja velkoja. Konserni arvioi tasevaikutusta seuraavan kahden kuukauden aikana.

Konserni on selvittämässä muiden vuonna 2018 ja sen jälkeeseen käyttöön otettavien standardimuutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

* ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Toimintasegmentit

Konsernilla on neljä raportoitavaa segmenttiä. Liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluita ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä.

Konsernin segmentti-informaatio perustuu konsernin johtamisrakenteeseen ja johdon raportointiin. Raportoivat segmentit ovat:

Ruokaratkaisut
 Öljykasvituotteet
 Viljakauppa
 Kalajalosteet

Segmenttien välinen myynti tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomia ovat vero- ja rahoituserät sekä koko konsernille yhteiset erät. Raportoivat luvut perustuvat IFRS -standardeihin.

Toimintasegmentit 1–12/2016

Milj. euroa	Ruokaratkaisut	Öljykasvituotteet	Viljakauppa	Kalajalosteet	Yhteensä
Segmentin myynti yhteensä	97,8	68,2	159,7	87,8	413,5
Segmenttien välinen myynti	-0,9	-0,2	-13,3	-12,6	-27,0
Liikevaihto	96,9	68,0	146,4	75,2	386,5
Liiketulos	-2,6	2,7	1,4	-0,9	0,6
Varat	56,3	22,9	38,3	34,2	151,6
Kohdistamattomat					32,2
Varat yhteensä					183,7
Velat	13,1	5,2	11,9	12,9	43,2
Kohdistamattomat					22,8
Velat yhteensä					66,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	5,7	1,9	0,1	2,0	9,7
Yritysostot ja muut osakeinvestoinnit	-	-	0,0	-	0,0
Poistot	3,8	0,8	0,2	1,7	6,6
Arvon alentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Keskimääräinen henkilömäärä	452	42	55	180	729

Toimintasegmentit 1–12/2015

Milj. euroa	Ruoka- ratkaisut	Öljykasvi- tuotteet	Vilja- kauppa	Kala- jalosteet	Yhteensä
Segmentin myynti yhteensä	95,8	61,3	170,5	82,9	410,4
Segmenttien välinen myynti	-2,6	-0,2	-16,7	-10,1	-29,6
Liikevaihto	93,3	61,1	153,7	72,8	380,8
Liiketulokseen sisältyvä osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-	-	-	0,4	0,4
Liiketulos	-0,1	2,7	3,8	-7,4	-1,0
Varat	54,6	25,0	47,8	31,2	158,6
Kohdistamattomat					39,3
Varat yhteensä					197,9
Velat	12,5	3,2	9,4	11,0	36,1
Kohdistamattomat					40,8
Velat yhteensä					76,9
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	4,3	1,0	2,2	1,6	9,1
Yritysostot ja muut osakeinvestoinnit	-	-	0,1	-	0,1
Poistot	3,5	0,7	0,2	1,8	6,0
Arvonlentumiset	0,3	-	-	-	0,3
Keskimääräinen henkilömäärä	434	40	53	198	725

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Milj. euroa	Tuotot 2016	Tuotot 2015	Pitkäaikaiset varat 2016	Pitkäaikaiset varat 2015
Suomi	203,9	238,8	78,0	73,5
Norja	34,4	33,0	4,3	4,6
Saksa	13,4	15,2	-	-
Ruotsi	26,8	20,2	1,1	1,0
Muut maat yhteensä	108,0	73,6	0,1	0,0
Konserni yhteensä	386,5	380,8	83,6	79,1

Konsernin tuotot yhdeltä asiakkaalta olivat noin 110,5 (102,1) milj. euroa, mikä on 28,6 (26,8) % konsernin liikevaihdosta. Tuotot tältä asiakkaalta muodostuivat kaikista segmenteistä.

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Milj. euroa	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot		
Julkiset avustukset	0,2	0,2
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,1	0,8
Sijoitusten myyntivoitot	0,3	0,1
Lisäkauppahinta, Taimen	0,4	-
Vuokratuotot	0,2	0,3
Valuutta- ja hyödykejohdannaisten arvomuutokset, ei suojauslaskenta	0,1	0,0
Muut liiketoiminnan tuotot	0,4	0,7
Yhteensä	1,6	2,2
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	3,3	3,3
Hallinnon kulut	4,3	4,2
Tietoliikenne- ja puhelinkulut	2,4	2,4
Myynnin ja markkinoinnin kulut	17,7	18,0
Kunnossapitokulut	6,1	5,9
Osakkuusyhtiöosakkeiden myyntitappio	-	3,6
Valuutta- ja hyödykejohdannaisten arvomuutokset, ei suojauslaskenta	0,1	0,5
Muut liiketoiminnan kulut	3,7	3,8
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	37,7	41,7

Konsernin tilintarkastuspalkkiot sen riippumattomalle päätilintarkastajalle PricewaterhouseCoopersille

Tilintarkastuspalkkiot liittyvät vuositilinpäätösten tilintarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lakimääräisiin toimiin. Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista aiheutuvat sellaisista palveluista, jotka liittyvät tilintarkastukseen ja joilla pyritään varmentamaan tilinpäätöksen oikeellisuutta sekä muista neuvontapalveluista.

Tilintarkastuspalkkiot ja palvelut

Milj. euroa	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2
Palkkiot oheispalveluista	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,2

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. euroa	2016	2015
Palkat ja palkkiot	30,4	30,0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut etuudet	0,1	0,1
Eläkekulut	5,5	5,3
Muut henkilösivukulut	1,4	1,2
Yhteensä	37,4	36,6

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa 25 "Lähipiiritapahtumat". Tiedot eläkekuluihin sisältyvistä etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä esitetään liitetiedossa 19 "varaukset".

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Eläketurva konserniyhtiöissä perustuu kunkin maan paikallisiin säännöksiin ja käytäntöihin.

TyEL-järjestelmään sisältyvä työkyvyttömyyseläke käsitellään Suomessa maksupohjaisena järjestelyinä. Apetit Oyj:llä ja Apetit Ruoka Oy:llä on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

5. Tutkimus- ja kehittämismenot

Konsernin tuotekehitystoiminnan kulut olivat 0,9 (0,8) miljoonaa euroa, mikä oli 0,2 (0,2) % liikevaihdosta.

6. Materiaalit ja palvelut

Milj. euroa	2016	2015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	292,3	289,4
Varaston muutos	-0,4	-4,4
Ulkopuoliset palvelut	13,9	14,9
Yhteensä	305,8	299,9

Materiaalit ja palvelut sisältävät ostovelkojen valuuttakurssivoittoja ja -tappioita 0,1 (0,5) miljoonaa euroa.

Liikevaihto sisältää myyntisaamisten valuuttakurssivoittoja ja -tappioita 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten tehotoman osuuden tulosvaikutus on -0,1 (0,0) miljoonaa euroa.

7. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. euroa	2016	2015
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	1,2	1,3
Rakennukset	2,3	2,2
Koneet ja kalusto	2,9	2,4
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Yhteensä	6,6	6,0
Arvonalentumiset		
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet	0,0	0,2
Yhteensä	0,0	0,3

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	2016	2015
Rahoitustuotot		
Korkotuotot	0,0	0,0
Valuuttakurssivoitot	0,0	0,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1
Rahoituskulut		
Korkokulut	-0,4	-0,4
Valuuttakurssitappiot	0,0	-0,4
Avena Nordic Grain Oy:n vähemmistöosakkaiden osinko-oikeus	-0,5	-0,8
Korkojohdannaisten arvomuutokset, ei suojauslaskenta	0,0	-
Muut rahoituskulut	0,0	-0,1
Yhteensä	-1,0	-1,7

9. Tuloverot

Milj. euroa	2016	2015
Välittömät verot	-1,0	-1,4
Aikaisempien tilikausien verot	0,0	0,0
Laskennalliset verot	1,8	0,3
Yhteensä	0,8	-1,1
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	0,3	-3,5
Verot laskettuna emoyhtiön 20%:n verokannalla	-0,1	0,7
Avena Nordic Grain Oy:n vähemmistöosakkaiden osinko-oikeuden vaikutus	-0,1	-0,2
Osakkuusyritysten tuloksen vaikutus	0,1	-0,3
Taimen osakekannan myynti	-	-0,6
Kirjatut laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	0,9	-
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-	-0,8
Muut erät	0,0	0,1
Verokulu tuloslaskelmassa	0,8	-1,1

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen täsmäytys taseeseen 2016

Milj. euroa	1.1.2016	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos-laskelmaan	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	2,3	1,3	–	3,7
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,2	0,0	–	0,2
Hyllypoistot	0,3	0,0	–	0,3
Muut	0,1	0,0	0,0	0,1
Yhteensä	2,9	1,4	0,0	4,3
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	–1,4	0,4	–	–1,1
Avena Kantvik Oy:n hankinnan käypiin arvoihin arvostaminen (netottuu yhtiön poistoeron kanssa)	0,5	0,0	–	0,5
Muiden hankintojen käypiin arvoihin arvostaminen	–1,9	0,2	0,0	–1,7
Vaihto-omaisuus	–0,6	–0,1	–	–0,7
Johdannaiset	–0,2	0,0	0,2	0,0
Liikearvo	–0,1	–	–	–0,1
Aineelliset hyödykkeet	–0,5	–	–	–0,5
Muut	–0,2	0,0	0,0	–0,1
Yhteensä	–4,3	0,4	0,2	–3,7

Konsernilla oli 31.12.2016 1,4 miljoonaa euroa kirjaamattomia verosaamia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Kyseiset tappiot vanhenevat vuosina 2020–2026. Kirjatuista verotuksellisten tappioiden verosaamisista 2,9 miljoonaa euroa vanhenee vuosina 2020–2026. Muut verotukselliset tappiot eivät vanhene.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen täsmäytys taseeseen 2015

Milj. euroa	1.1.2015	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos-laskelmaan	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	2,5	–0,2	0,0	2,3
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,2	0,0	–	0,2
Hyllypoistot	0,3	0,0	–	0,3
Muut	0,1	0,0	–0,1	0,1
Yhteensä	3,1	–0,1	–0,1	2,9
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	–1,4	–0,1	–	–1,4
Avena Kantvik Oy:n hankinnan käypiin arvoihin arvostaminen (netottuu yhtiön poistoeron kanssa)	0,6	0,0	–	0,5
Muiden hankintojen käypiin arvoihin arvostaminen	–2,2	0,2	0,0	–1,9
Vaihto-omaisuus	–0,7	0,1	–	–0,6
Johdannaiset	–0,3	0,1	0,0	–0,2
Liikearvo	–0,1	–	–	–0,1
Aineelliset hyödykkeet	–0,5	–	–	–0,5
Muut	–0,2	0,1	0,0	–0,2
Yhteensä	–4,7	0,4	0,0	–4,3

Konsernilla oli 31.12.2015 2,1 miljoonaa euroa kirjaamattomia verosaamia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Kyseiset tappiot vanhenevat vuosina 2020–2025. Kirjatuista verotuksellisten tappioiden verosaamisista 1,3 miljoonaa euroa vanhenee vuosina 2020–2025. Muut verotukselliset tappiot eivät vanhene.

10. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden määrään painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana. Ulkona olevat osakkeet eivät sisällä takaisinostettuja omia osakkeita.

Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laimennettu tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden laimennetun määrään painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Yhtiöllä ei ole sellaisia instrumentteja, jotka aiheuttaisivat laimennusvaikutusta osakekohtaiseen tulokseen.

Milj. euroa	2016	2015
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, laimennettu ja laimentamaton	1,2	-4,3
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo (1000 kpl)	6 198	6 192
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (1000 kpl)	6 198	6 192
Laimennettu ja laimentamaton oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,19	-0,69

11. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään hyödykkeet, joiden pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistettu aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Aineettomat hyödykkeet 2016

Milj. euroa	Kehittämismenot	Liikearvo	Asiakassuhteet	Muut aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	-	20,2	10,7	8,5	0,3	39,7
Lisäykset	0,2	-	-	0,4	0,2	0,8
Vähennykset	-	-	-	-0,2	-	-0,2
Muuntoero ja muut muutokset	-	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	0,2	-0,3	-
Hankintameno 31.12.	0,3	20,2	10,7	9,1	0,2	40,5
Kertyneet poistot 1.1.	-	-19,9	-4,6	-6,8	-	-31,2
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-	0,0	-	0,0
Tilikauden poisto	0,0	-	-0,7	-0,5	-	-1,2
Arvon alentumiset	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-19,9	-5,2	-7,3	-	-32,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,3	0,4	5,5	1,8	0,2	8,1

Aineettomat hyödykkeet 2015

Milj. euroa	Kehittämismenot	Liikearvo	Asiakassuhteet	Muut aineettomat oikeudet	Ennakomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	–	20,2	10,7	7,2	0,6	38,7
Lisäykset	–	–	–	0,7	0,3	1,0
Vähennykset	–	–	–	–	–	–
Muuntoero ja muut muutokset	–	0,0	–0,1	0,1	–	0,0
Siirrot erien välillä	–	–	–	0,6	–0,6	–
Hankintameno 31.12.	–	20,2	10,7	8,5	0,3	39,7
Kertyneet poistot 1.1.	–	–19,9	–3,7	–6,3	–	–29,9
Vähennysten kertyneet poistot	–	–	–	0,0	–	0,0
Tilikauden poisto	–	–	–0,7	–0,5	–	–1,2
Arvonalentumiset	–	–	–0,2	0,0	–	–0,2
Kertyneet poistot 31.12.	–	–19,9	–4,6	–6,8	–	–31,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	–	0,4	6,1	1,7	0,3	8,5

Liikearvotestaus

Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksikköjen tai yksikköjen ryhmien arvonalentumistestaus

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksikköjen ryhmille on kohdistettu liikearvoa:

Milj. euroa	2016	2015
Pakastetuotteet	0,4	0,4
Yhteensä	0,4	0,4

Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin. Rahavirtaennusteet on tehty viiden vuoden ajanjaksolle ja ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 1–2%:n kasvutekijää.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu myyntikate, liikevaihto ja diskonttauskorko. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja pakastetuotteissa on 7,0 (7,0) %. Pakastetuotteissa käyttöarvo ylitti huomattavasti testattavien varojen kirjanpitoarvon ja minkään laskelmassa käytetyn muuttujan merkittäväkään muutos negatiiviseen suuntaan ei johda alaskirjaukseen.

Tuoretuotteet arvonalennustestaus

Tuoretuotteet-liiketoiminnan kassavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo oli testaushetkellä 30.9.2016 19,1 miljoonaa euroa, sisältäen hankintamenokohdistuksia asiakassuhteisiin 4,2 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan heikosta tuloskehityksestä johtuen suoritettua tuoretuotteiden ja erikseen asiakassuhteiden arvonalennustestauksessa käyttöarvo on laskenut lähelle kirjanpitoarvoa. Tuoretuote-liiketoiminnassa tavoitellaan ennustejaksolla merkittävää 15–20%:n liikevaihdon vuotuista paranemista. Liiketuloksen paraneminen on seurausta toiminnan tehostumisesta ja tuloskehitystä tukee voimakkaasti volyymien nousu ennustejaksolla. Liikevaihdon odotetaan nousevan sekä vähittäiskauppa- että tukkuasiakkaissa. Osa kasvusta tulee uutuustuotteilla, kuten 2016 lanseeratulla Tuorekset -tuotesarjalla. Kirjanpitoarvoon sisältyy arvonalennusriskiä, mikäli näkemys saavutettavissa olevasta liikevaihdosta ja tuloskehityksestä heikkenee.

Aineelliset hyödykkeet 2016

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,3	51,8	49,4	1,1	1,6	107,2
Lisäykset	–	2,8	4,7	0,4	1,1	8,9
Vähennykset	0,0	0,0	–1,4	–	0,2	–1,3
Muuntoero ja muut muutokset	0,0	0,0	0,2	–	0,1	0,3
Siirrot erien välillä	–	0,2	0,6	1,1	–1,9	–
Hankintameno 31.12.	3,3	54,7	53,4	2,6	1,2	115,2
Kertyneet poistot 1.1.	–0,2	–24,8	–37,9	–0,5	–	–63,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	–	0,0	1,2	–	–	1,2
Tilikauden poisto	–	–2,3	–2,9	–0,1	–	–5,3
Arvon alentumiset	–	–	0,0	–	–	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	–0,2	–27,1	–39,6	–0,7	–	–67,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	3,1	27,7	13,8	1,9	1,2	47,7

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingisopimuksilla hankittua omaisuutta 0,4 miljoonaa euroa.

Aineelliset hyödykkeet 2015

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,4	51,7	46,7	0,8	0,5	103,1
Lisäykset	–	2,3	3,5	0,2	2,3	8,2
Vähennykset	–0,1	–2,3	–2,0	–	–	–4,3
Muuntoero ja muut muutokset	0,0	0,1	0,3	0,0	–	0,3
Siirrot erien välillä	–	0,1	0,9	0,2	–1,1	–
Hankintameno 31.12.	3,3	51,8	49,4	1,1	1,6	107,2
Kertyneet poistot 1.1.	–0,2	–24,5	–36,8	–0,5	–	–62,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	–	1,9	1,6	–	–	3,5
Tilikauden poisto	–	–2,2	–2,5	–0,1	–	–4,8
Arvon alentumiset	–	–	–0,1	0,0	–	–0,1
Kertyneet poistot 31.12.	–0,2	–24,8	–37,9	–0,5	–	–63,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	3,1	27,0	11,5	0,6	1,6	43,8

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta 0,5 miljoonaa euroa.

12. Osuudet osakkuusyrittäksissä

Milj. euroa	2016	2015
Tilikauden alussa	22,6	34,9
Hankinnat, muut lisäykset	0,2	0,4
Osuus kauden tuloksesta	0,7	–0,6
Myyntit, vähennykset	–0,1	–10,2
Osingot	–0,3	–1,9
Tilikauden lopussa	23,1	22,6

Konsernin osakkuusyrittäksissä ovat Sucros-konserni ja Foison Oy. Konserni myi omistuksensa Taimen Oy:stä toukokuussa ja syyskuussa 2015. Kaupoista syntyi 3,6 miljoonan euron myyntitappio. Kalatuoteryhmä hankkii Taimen-konsernilta kirjolohta, muiden osakkuusyrittäksien kanssa Apetit-konsernilla ei ole merkittävää liiketoimintaa. Osakkuusyrittäksissä Sucrosin sokeritehdas sijaitsee Säkylän teollisuusalueella, jossa toimii Pakastetuoteryhmän pakastetehtä. Osakkuusyrittäksissä on yhdistetty pääomaosuusmentelmällä ja yhtiöillä ei ole noteerattua markkinahintaa.

Tiedot konsernin olennaisista osakkuusyrityksistä

Milj. euroa	Sucros-konserni		Taimen-konserni	
	Omistusosuus 20%		Suora omistusosuus 30%, ristiinomistuksen jälkeen 23%	
	2016	2015	2016	2015
Pitkäaikaiset varat	21,9	20,7	–	–
Muut lyhytaikaiset varat	140,7	124,3	–	–
Rahavarat	4,9	2,3	–	–
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5,4	5,4	–	–
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	32,5	17,8	–	–
Muut lyhytaikaiset velat	17,4	14,8	–	–
Nettovarallisuus, 100%	112,2	109,3	–	–
Osuus osakkuusyrityksestä	22,4	21,9	–	–
Kohdistettu liikearvo	–	–	–	–
Kirjanpitoarvo 31.12	22,4	21,9	–	–
Liikevaihto	208,4	148,7	–	22,3
Muut kulut ja tuotot	–201,9	–154,3	–	–20,1
Liikevoitto	6,5	–5,6	–	2,2
Korkotuotot ja kulut	0,2	0,3	–	–0,2
Verot	–0,2	0,5	–	–0,4
Voitto tai tappio	6,5	–4,9	–	1,6
Kirjanpitoarvo 1.1	21,9	24,4	–	9,8
Tilikauden voitto tai tappio	0,7	–1,0	–	0,4
Saadut osingot	–	–1,6	–	–
Myyntit, vähennykset	–0,1	–	–	–10,2
Kirjanpitoarvo 31.12	22,4	21,9	–	–

13. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintamenoona, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti määritettävissä.

Milj. euroa	2016	2015
Noteeraamattomat osakesijoitukset	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,1

14. Saamiset, pitkäaikaiset

Milj. euroa	2016	2015
Pääomalainasaaminen, diskontattu Osakeyhtiölain 12 luvun mukainen pääomalaina	–	0,6
Lisäkauppahintasaaminen	–	0,3
Liittymismaksut	0,3	0,4
Yhteensä	0,3	1,2

Saamisten kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan niiden käypiä arvoja.

15. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. euroa	2016	2015
Myyntisaamiset	27,3	24,6
Johdannaiset, suojauslaskenta	0,0	0,7
Johdannaiset, ei suojauslaskenta	0,0	0,1
Siirtosaamiset	1,5	1,5
Muut saamiset	1,2	3,1
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,1	0,2
Muut saamiset	0,0	0,0
Yhteensä	30,1	30,2

Siirtosaamisiin ja muihin saamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät materiaalihankintojen ja työsuhde-etuuksien jaksotuksiin.

Saamisten kirjanpitoarvon arvioidaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,0 (0,0) miljoonaa euroa.

16. Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	15,3	14,9
Keskeneräiset tuotteet	7,7	5,4
Valmiit tuotteet/tavarat	42,3	54,5
Yhteensä	65,3	74,8

Vaihto-omaisuudesta on tilikaudella kirjattu arvonalennusta 1,7 (2,0) milj. euroa vastaamaan nettorealisointi-arvoa.

17. Rahavarat

Milj. euroa	2016	2015
Käteinen raha ja pankkitilit	4,6	13,4
Yhteensä	4,6	13,4

18. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	Osake- pääoma milj. euroa	Ylikurssi- rahasto milj. euroa	Yhteensä milj. euroa
31.12.2016	6 201	12,6	23,4	36,0
31.12.2015	6 195	12,6	23,4	36,0

Yhtiön kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli tilikaudenlopussa 12 635 152 euroa. Osakkeiden nimellisarvo on 2 euroa.

Oman pääoman rahastojen kuvaukset

Muuntoerot-rahasto

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää kaksi alarahastoa: käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroille ja suojausrahaston rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutoksille. Tilinpäätöksen oman pääoman laskelmassa muutoksia on vain suojausrahastossa. Käyvän arvon rahaston arvo on nolla tilikausilla.

Muut rahastot

Muut rahastot muodostuvat valtaosin käyttörahastosta. Käyttörahasto sisältää yhtiökokouksen päätöksellä voittovaroista siirretyn osuuden. Käyttörahasto on 7,2 (7,2) miljoonaa euroa.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Yhtiön omistuksessa oli tilikauden päättyessä 116 805 kappaletta vuosina 2000–2001 sekä 2008 hankittua yhtiön omaa osaketta, joita on vuoden 2016 aikana luovutettu hallituspalkkioina 5 484 kappaletta. Osakkeet edustavat 1,8% yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Ostettujen osakkeiden hankintahinta oli yhteensä 1,6 miljoonaa euroa.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,70 euroa osaketta kohden.

19. Varaukset

Milj. euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset		
Varaukset 1.1.	0,2	0,4
Lisäykset, vähennykset	0,1	-0,2
Varaukset 31.12.	0,3	0,2
Lyhytaikaiset		
Varaukset 1.1.	0,3	0,1
Lisäykset, vähennykset	-0,1	0,2
Varaukset 31.12.	0,2	0,3

Varaukset liittyvät pääosin etuuspohjaisiin eläkevarauksiin.

Apetit -konsernin merkittävimmät ovat etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ovat emoyhtiöllä. Emoyhtiön järjestelyt koskevat yhtä työssä käyvää ja noin kahdeksaakymmentä eläkkeellä olevaa henkilöä. Emoyhtiön järjestelyt hallinnoidaan vakuutuslaitoksissa. Emoyhtiön eläkevelvoitteiden nykyarvo on 2,3 (2,2) miljoonaa euroa ja rahastoitujen varojen nykyarvo 2,0 (2,0) miljoonaa euroa. Nettovelka taseessa on 0,3 (0,2) miljoonaa euroa.

Milj. euroa	2016	2015
-------------	------	------

Taseeseen merkitty eläkevastuu

Rahastoitujen velotteiden nykyarvo	2,3	2,2
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	-
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot	2,0	2,0
Ylijäämä (-) / Alijäämä	0,3	0,2
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	0,0	0,0
Nettomääräinen velka (+) / saaminen taseessa (-)	0,3	0,2

Veloitteen nykyarvon muutokset

Eläkeveloitteen nykyarvo tilikauden alussa	2,3	2,7
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	0,0	0,0
Korkomenot	0,1	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,2	-0,3
Maksetut etuudet	-0,3	-0,3
Eläkeveloitteen nykyarvo tilikauden lopussa	2,3	2,2

Järjestelyyn kuuluvien varojen nykyarvon muutokset

Eläkevarojen nykyarvo tilikauden alussa	2,1	2,3
Korkotuotot	0,0	0,1
Varojen odotettu tuotto	0,2	-0,1
Maksetut kannatusmaksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,3	-0,3
Eläkevarojen nykyarvo tilikauden lopussa	2,0	2,0

Milj. euroa 2016 2015

Tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu

Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	0,0	0,0
Korkokulut elävevelvoitteista	0,1	0,1
Korkotuotot eläkevarjoista	0,0	-0,1
Tuloslaskelmaan kirjattu eläkekulu	0,1	0,0

Omaan pääomaan kirjattu määrä

Väestötieteellisten oletuksien muutoksien voitot ja tappiot	0,0	-0,3
Taloudellisten oletuksien muutoksien voitot ja tappiot	0,1	0,0
Kokemusperusteiset voitot ja tappiot	0,1	0,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuunottamatta korkoja	-0,2	0,1
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	0,0	-0,1

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletamat

Diskonttokorko (%)	1,8	2,5
Palkankorotusolettama (%)	2,5	2,5
Eläkemaksujen kasvu (%)	1,7	1,9
Inflaatio (%)	1,6	2,0

Olettamien muutokset, herkkyytarkastelu 2016

	Eläke- velat Nousu %	Lasku %
--	----------------------------	---------

Diskonttokorko, muutos 0,5%	-3,6	3,8
Palkankorotusolettama, muutos 0,5%	0,0	0,0
Eläkemaksujen kasvu, muutos 0,25%	2,1	-2,0
Eliniänodote, muutos 5%	-2,5	2,6

Olettamien muutokset, herkkyytarkastelu 2016

	Eläke- varat Nousu %	Lasku %
--	----------------------------	---------

Diskonttokorko, muutos 0,5%	-3,5	3,8
Palkankorotusolettama, muutos 0,5%	0,0	0,0
Eläkemaksujen kasvu, muutos 0,25%	2,0	-1,9
Eliniänodote, muutos 5%	-2,5	2,7

20. Korolliset velat

Milj. euroa 2016 2015

Pitkäaikaiset

Lainat rahoituslaitoksilta	4,8	1,0
Lainat muilta	0,1	0,2
Yhteensä	4,9	1,2

Lainat rahoituslaitoksilta ovat vaihtuvakorkoisia. Lainat muilta -ryhmään sisältyvä laina on kiinteäkorkoinen koron ollessa 5 % p.a. Korollisista pitkäaikaisista veloista on euro-määräisiä 4,5 (0,8) miljoonaa euroa ja norjan kruunumääräisiä 0,4 (0,4) miljoonaa euroa. Velkojen kirjanpitoarvon arvioidaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Milj. euroa 2016 2015

Lyhytaikaiset

Yritystodistukset ja lainat rahoituslaitoksilta	14,2	35,1
Lainat muilta	0,0	0,2
Yhteensä	14,2	35,3

Velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan niiden käypiä arvoja.

21. Ostovelat ja muut velat

Milj. euroa 2016 2015

Pitkäaikaiset

Johdannaisvelat, suojauslaskenta	0,1	0,2
Muut velat	0,1	0,1
Yhteensä	0,2	0,2

Lyhytaikaiset

Ostovelat	30,2	22,7
Velat osakkuusyrietyksille	0,3	0,3
Johdannaisvelat, ei suojauslaskenta	0,0	0,0
Johdannaisvelat, suojauslaskenta	0,0	0,1
Siirtovelat	8,3	8,5
Muut velat	3,7	4,0
Yhteensä	42,5	35,5

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilösivukulujen ja tavaraostojen jaksotuksista.

22. Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin rahavirtaan. Apetit-konsernin kannalta olennaisimmat rahoitusriskit ovat likviditeetti-, korko-, valuutta- ja vastapuoliriskit. Konserni käyttää muun muassa johdannaissojaimia valuutta- ja korkoriskiltä suojautumiseen.

Rahoitusriskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy Apetit Oyj:n hallitus ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa talousjohtajan alaisuudessa toimiva rahoitusyksikkö.

1. Markkinariskit

Valuuttariskit

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina valuuttakurssimuutoksista johtavalle valuuttariskille. Ulkomaan valuuttamääräiset myynnit ja ostot sekä tase-erät (transaktioriski), sekä sijoitukset ulkomaisiin tytäryhtiöihin (translaatoriski), muodostavat konsernin valuuttakurssiriskin. Merkittävimmät valuuttakurssiriskit aiheutuvat Yhdysvaltain dollarista, Ruotsin kruunusta ja Norjan kruunusta. Muita valuuttoja, joille konserni altistuu liiketoiminnassa ovat lähinnä Kanadan dollari. Konsernissa olennaisin valuuttariski muodostuu Maritim Food -yhtiöiden muussa kuin yhtiön toimintavaluutassa olevista valuuttajohdannaisista, kassavaroista ja ostoveloista sekä konsernin sisäisistä lainoista Maritim Food -yhtiöille.

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 merkittävimmät nettosisojitukset ulkomaisiin tytäryhtiöihin ovat Norjan kruunuissa 2,0 miljoonaa euroa ja Ruotsin kruunuissa 0,7 miljoonaa euroa. Apetit-konsernilla on sisäisiä lainoja Norjan kruunuissa 7,2 miljoonaa euroa ja Ruotsin kruunuissa 3,1 miljoonaa euroa. Konsernin politiikkana ei ole suojata omistamiseen liittyviä eriä valuuttamuutoksilta, kuten nettosisoituksia ulkomaisiin tytäryhtiöihin tai näiden sisäisiä lainoja. Vuoden 2016 alusta alkaen lainoja on käsitelty osana nettosisoitusta

Norjan ja Ruotsin yhtiöihin ja kurssimuutokset kirjataan omaan pääomaan. Sisäisistä lainoista on kirjattu valuuttakurssivaikutusta omaan pääomaan -0,3 miljoonaa euroa (vertailukaudella rahoitustuotoihin ja -kuluihin yhteensä -0,3 miljoonaa euroa).

Konsernin periaatteena on suojata alkuperäinen transaktioriski kaikkien taloudellisesti merkittävien valuuttapositioiden osalta. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan merkityksellisiksi katsotaan yli 100 000 euron arvoiset avoimet valuuttapositiot. Suojaus voidaan tehdä myös todennäköistä tulevaa avointa valuuttapositiota vastaan. Valuuttasuojauksessa instrumentteina voidaan käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita sekä valuutanvaihtosopimuksia. Valuuttariskin liittyvistä suojauksista vastaavat liiketoimintayksiköt. Valuuttasuojauksia ohjaa toiminnalle määritelly riskienhallintapolitiikka, jonka toteuttamista valvoo konsernin rahoitusyksikkö.

Rahoitusinstrumenttien herkkyys valuuttariskille

Standardin tarkoittama valuuttariski liittyy rahoitusinstrumentteihin, jotka ovat ulkomaan rahan määrisiä eli määritetty jonakin muuna valuuttana kuin siinä toimintavaluuttassa, jossa ne arvostetaan. Standardin yhteydessä valuuttariskillä ei tarkoiteta riskiä, joka liittyy rahoitusinstrumentteihin, jotka ovat ei-monetaarisia eriä tai toimintavaluutan määrisiin rahoitusinstrumentteihin.

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 (31.12.2015) Norjan kruunun kurssi olisi ollut 10% vahvempi / heikompi euroon nähden, konsernin tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt 0,0 / 0,0 (0,6 / -0,5) miljoonaa euroa ja oma pääoma kasvanut / pienentynyt 0,6 / -0,5 (0,0 / 0,0) miljoonaa euroa. Analyysin olettamana on, että kaikki muut muuttajat, kuten esimerkiksi korot, pysyvät vakiona. Merkittävin muutos vertailukauteen johtuu Maritim Food sisäisten lainojen käsittelystä osana nettosisoitusta vuoden 2016 alusta alkaen.

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 (31.12.2015) Yhdysvaltain dollarin kurssi olisi ollut 10% vahvempi / heikompi

euroon nähden, konsernin tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt 0,9 / -0,8 (0,2 / -0,2) miljoonaa euroa ja oma pääoma pienentynyt / kasvanut 0,2 / -0,1 (0,0 / 0,0) miljoonaa euroa. Analyysin olettamana on, että kaikki muut muuttajat, kuten esimerkiksi korot, pysyvät vakiona.

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 (31.12.2015) Ruotsin kruunun kurssi olisi ollut 10% vahvempi / heikompi euroon nähden, konsernin tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt 0,0 / 0,0 (0,4 / -0,3) miljoonaa euroa ja oma pääoma pienentynyt / kasvanut -0,3 / 0,2 (-0,1 / 0,1) miljoonaa euroa. Analyysin olettamana on, että kaikki muut muuttajat, kuten esimerkiksi korot, pysyvät vakiona. Merkittävin muutos vertailukauteen johtuu Maritim Food sisäisten lainojen käsittelystä osana nettosisoitusta vuoden 2016 alusta alkaen.

Korkoriski

Konsernilla oli tilikauden päättyessä pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia rahalaitoslainoja yhteensä 4,9 (1,2) miljoonaa euroa, emittoituja yritystodistuksia 11,0 (32,0) miljoonaa euroa sekä muita korollisia lyhytaikaisia velkoja 3,2 (3,3) miljoonaa euroa sekä likvidejä kassavaroja 4,6 (13,4) miljoonaa euroa. Yritystodistuksien maturiteetti on yleensä alle kolme kuukautta. Konserni on suojaunut pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen lainojen korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla, joiden nimellisarvo tilinpäätöksessä on 5,4 (6,6) miljoonaa euroa.

Rahoitusinstrumenttien herkkyys korkoriskille

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 (31.12.2015) taserakenteella yhden prosenttiyksikön nousu / lasku koroissa olisi pienentänyt / kasvattanut tilikauden tulosta -0,1 / 0,1 (-0,2 / 0,2) miljoonaa euroa ja kasvattanut / pienentänyt omaa pääomaa 0,0 / 0,0 (0,0 / 0,0) miljoonaa euroa.

Raaka-aineriski

Konserni on altistunut hyödykeriskille, joka liittyy hyödykkeiden saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen sekä hinnanvaihteluihin.

Vilja- ja öljykasviliiketoiminnassa merkittävimmät yksittäiset raaka-aineriskit kohdistuvat vehnään, ohraan, kauraan, soijaan ja rypsiin. Liiketoiminnan kokonaispositioriskiä hallitaan tarvittaessa käyttämällä raaka-ainefutuuureja, -termiinejä sekä -optioita. Konsernin raaka-aineriskin altistuma sekä vastaavasti suojaavien johdannaisinstrumenttien erääntymisajat ovat alle 12 kuukautta. Tilikauden päättyessä hyödykejohdannaisia oli avoimna 15,0 (20,9) miljoonalla eurolla. Pakastetuote-, Kalatuote- ja Tuoretuoteet-tuoteryhmissä liiketoimintojen merkittävimmät raaka-aineriskit syntyvät kaupan jaksolinnoitelluista sopimuksista, joissa hinta määritetään kiinteäksi koko hinnoittelujaksolle. Raaka-aineriskiä pyritään hallitsemaan pääosin hankinnan ja myynnin yhteistoiminnalla. Raaka-aineriskien hallinnasta vastaavat liiketoimintayksiköt niille asetettujen riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Raaka-aineriskin suojauslaskentaa sovelletaan pääsääntöisesti suojauslaskentaa.

Apetit -konserni suojautuu hankittavan sähkönhinnan vaihteluilta solmimalla aina kahteen vuoteen saakka ulottuvia hinnankiinnityssopimuksia. Konsernin sähkönsalkun hallinta on ulkoistettu kotimaisissa yhtiöissä. Sähkönsalkun hallinta kattaa sekä fyysisen sähkön hankinnan että hinnankiinnitykset. Sähkönsalkun hallintaa ohjaa erillinen sähkönhankinnan riskipolitiikka. Tilikauden päättyessä ei ollut avoimia sähköjohdannaisia.

Rahoitusinstrumenttien herkkyys raaka-aineriskille

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2016 (31.12.2015) johdannaisoppimusten mukaisten hyödykkeiden hinnat olisivat nousseet / laskeneet 10%, tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt -0,6 / 0,5 (-0,1 / 0,1) miljoonaa euroa ja oma pääoma kasvanut / pienentynyt -0,9 / 1,1 (-1,3 / 1,3) miljoonaa euroa. Analyysissä johdannaisoppimusten osalta, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, käyvän arvon muutoksen oletetaan kohdistuvan kokonaisuudessaan omaan pääomaan.

Markkinariskejä koskevat tiedot

Edellä esitetyt herkkyysanalyysit korko-, valuutta- ja hyödykeriskeistä eivät välttämättä ole edustavia, koska konserni altistuu markkinariskeille myös muiden tase-erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Esimerkiksi valuuttariskin osalta herkkyysanalyysi esittää vain rahoitusinstrumenttien herkkyuden valuuttamuutoksille. Johdannaisten aiheuttamat rahavirtavaikutukset kumoutuvat merkityksellisin osin ulkomaanvaluutassa ostettavien hyödykkeiden vastakkaisen hintamuutoksen kautta, vaikka konserni ei sovelle IAS 39 tarkoittamaa suojauslaskentaa kaikkiin suojaustarkoituksessa tehtyihin valuuttajohdannaisoppimuksiin.

2. Luottoriskit

Johdannaisoppimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien koti- ja ulkomaisten pankkien kanssa. Raaka-ainejohdannaisoppimuksia voidaan tehdä tarpeeseen soveltuvissa hyödykepörsseissä. Likvidejä varoja sijoitetaan vahvistettujen limiittien puitteissa kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä.

Operatiivisen luottoriskin minimoimiseksi liiketoimintayksiköt pyrkivät saamaan turvaavan vakuuden, kuten esimerkiksi luottovakuutuksen, asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä.

Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskissä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia, maantieteellisiä eikä vastapuolikohtaisia keskittyymiä.

Konsernin saamisten ikäjakauma

Milj. euroa	2016	2015
Erääntymättömät saamiset	30,1	30,1
0-3 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,1
4-6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,0
Yli 6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,0
Yhteensä	30,1	30,2

Muihin kuin yllä esitettyihin konsernin tase-eriin ei liity luottoriskiä.

3. Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että yrityksen likvidit rahavarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät riitä kattamaan liiketoiminnan tarpeita. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen siten, että konsernin liiketoiminnan rahoitus on jatkuvasti turvattu. Konserniyhtiöiden rahavirrat netotetaan sisäisen pankin ja konsernitilien avulla. Likviditeetin hallitsemiseksi konsernilla on 100,0 (50,0) miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelman lisäksi rahoituslaitosten kanssa sovittuja pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä, joita 31.12.2016 oli nostettavissa 40,0 (45,0) miljoonaa euroa. Luottolimiiteistä 25 miljoonaa euroa erääntyy kesäkuussa 2018, 15 miljoonaa euroa kesäkuussa 2020 ja 5 miljoonaa euroa kesäkuussa 2022. Yritystodistuksia oli emittoituina 11,0 (32,0) miljoonaa euroa. Likviditeettiriskin hallinnasta vastaa emoyhtiön rahoitusyksikkö.

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2016

Milj. euroa	0-3 kk	4-12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-11,0	-0,9	-4,7	-0,7
Ostovelat	-30,5	-	-	-
Johdannaisvelat	0,0	0,0	-0,1	-
Yhteensä	-41,5	-0,9	-4,8	-0,7

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2015

Milj. euroa	0-3 kk	4-12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-32,0	-1,2	-1,2	-0,1
Ostovelat	-22,9	-	-	-
Johdannaisvelat	0,0	-0,1	-0,2	-
Yhteensä	-55,0	-1,3	-1,5	-0,1

4. Pääoman hallinta

Pääomarakenteen hallinnan tärkein tavoite on turvata ja varmistaa konsernin toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa. Yhtiön hallitus seuraa pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole luottoluokituslaitoksen myöntämää julkista luottoluokitusta.

Korollisten velkojen määrä konsernissa vaihtelee vuoden sisällä merkittävästi johtuen käyttöpääoman sitoutuneisuuden kausiluonteisuudesta. Suurimmillaan käyttöpääoman sitoutuminen on yleensä loppuvuodesta ja pienimmillään keväällä ja kesällä.

Milj. euroa	2016	2015
Korolliset velat	19,1	36,5
Likvidit rahavarat	4,6	13,4
Korollinen nettovelka	14,5	23,0
Oma pääoma yhteensä	117,7	121,0
Korollinen nettovelka ja oma pääoma yhteensä	132,3	144,0
Nettovelkaantumisaste, %	12,4	19,0
Omavaraisuusaste, %	64,1	61,1

23. Vakuudet, vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja muut sitoumukset

Milj. euroa	2016	2015
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia		
Rahalaitoslainat	0,4	0,5
Omien velkojen vakuudeksi		
Kiinteistökiinnitykset	2,5	2,8
Muut vakuudet	2,2	1,3
Takaukset	9,4	9,3
Ei purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	3,9	3,5
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	4,9	2,3
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1,8	1,9
Yhteensä	10,6	7,8

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärästä liittyy kiinteistöjen vuokrasopimuksiin 9,6 (7,0) miljoonaa euroa.

Ehdolliset varat

Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	0,7	0,7
--	-----	-----

Investointisitoumukset

Ruokaratkaisut	1,0	2,2
Öljykasvituotteet	–	0,7
Kalajalosteet	–	0,9

Muut vastuut

Kiinteistöjen arvonlisäveron tarkistamisvastuu

Konserniyhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan 2008–2016 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 2,0 (1,8) miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2026.

24. Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat 2016				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	–	0,0	–	0,0
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,0	–	–	0,0
Varat 2015				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	–	0,1	–	0,1
Hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	0,0	–	–	0,0
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,7	–	–	0,7
Velat 2016				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	–	0,0	–	0,0
Hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	0,0	–	–	0,0
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskenta	–	0,1	–	0,1
Koronvaihtosopimus, suojauslaskenta	–	0,0	–	0,0
Velat 2015				
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta	–	0,0	–	0,0
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,2	–	–	0,2
Koronvaihtosopimus	–	–0,1	–	–0,1

Tilikaudella ei ole tapahtunut siirtoja hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä.

Tason 1 käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin.

Tason 2 käyvät arvot perustuvat muihin syöttötietoihin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin. Kyseiset syöttötiedot kuitenkin perustuvat todennettaviin markkinahintoihin.

Tason 3 käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin, jotka eivät perustu pääosin todennettaviin markkinahintoihin, vaan johdon arviointiin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin.

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Milj. euroa	2016	2015
Valuuttatermiinisopimukset, ei suojauslaskentaa	8,1	15,1
Valuuttatermiinisopimukset, suojauslaskenta	–	1,6
Hyödykejohdannaiset, ei rahavirran suojaus	2,4	0,7
Hyödykejohdannaiset, rahavirran suojaus	12,6	20,9
Koronvaihtosopimukset, rahavirran suojaus	5,4	6,6

Muut tiedot rahavirran suojauksesta

Konserni on soveltanut rahavirran suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin ja valuuttajohdannaisiin. Sähkönhankintaan liittyvät johdannaiset erääntyvät kolmen vuoden kuluessa painottuen kahteen tilinpäätöspäivän jälkeiseen vuoteen. Muut johdannaiset erääntyvät alle vuoden kuluessa. Suojauslaskennan piirissä olevista johdannaisista on tilikauden aikana kirjattu omaan pääomaan –0,5 (–0,3) miljoonaa euroa. Kaikista johdannaisista tulokseen kirjatusta määrästä liikevaihtoon sisältyy 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, ostoihin sekä liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin –0,4 (0,3) miljoonaa euroa, rahoitustuottoihin 0,1 (–0,1) miljoonaa euroa ja veroihin 0,1 (0,0) miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksessa johdannaisten vaikutukset tuloslaskelmassa netottuvat merkitykselliseltä osalta suojauskohteen vastakkaista arvonmuutosta vastaan.

25. Lähipiiritapahtumat

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet	Kotimaa	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus äänivallasta %
Apetit Oyj (emoyritys)	Suomi		
Apetit Ruoka Oy	Suomi	100,0	100,0
Apetit Kala Oy	Suomi	100,0	100,0
Safu Oy, lepäävä yhtiö	Suomi	100,0	100,0
Kiinteistöosakeyhtiö Kivikonlaita	Suomi	100,0	100,0
Apetit Suomi Oy	Suomi	100,0	100,0
Maritim Food AS	Norja	100,0	100,0
Maritim Food Sweden AB	Ruotsi	100,0	100,0
Sandanger AS	Norja	100,0	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Suomi	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Avena Kantvik Oy	Suomi	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
OOO Avena St. Petersburg	Venäjä	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
UAB Avena Nordic Grain	Liettua	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Avena Nordic Grain OÜ	Viro	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
TOO Avena Astana	Kazakstan	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
OOO Avena-Ukraina	Ukraina	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
SIA Avena Nordic Grain	Latvia	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Lepäävät yhtiöt, 1 kpl	Suomi	100,0	100,0

¹⁾ Lisäksi konserni omistaa välillisesti Foison Oy:n kautta 3,0% Avena Nordic Grain Oy:n osakkeista.

Johdon työsuhte-etuudet

Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä emoyhtiön toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan palkkio oli 16 500 (16 200) euroa, varapuheenjohtajan 12 780 (13 380) euroa ja jäsenien kokouspalkkio 300–1 200 (300–1 200) euroa.

Hallituksen jäsenien, toimitusjohtajien ja muun johtoryhmän palkat, palkkiot ja luontoisedut olivat seuraavat:

1000 euroa	2016	2015
Veijo Meriläinen puheenjohtaja 16.4.2015 alkaen	46	35
Aappo Kontu, hallituksen puheenjohtaja 16.4.2015 asti ja varapuheenjohtaja 16.4.2015 alkaen	28	35
Lasse Aho, hallituksen jäsen 16.4.2015 alkaen	23	17
Esa Härmälä, hallituksen jäsen	23	23
Seppo Laine, hallituksen jäsen 28.4.2016 alkaen	17	–
Tuomo Lähdesmäki, hallituksen jäsen 28.4.2016 asti	6	23
Samu Pere, hallituksen jäsen 16.4.2015 asti	–	6
Niko Simula, hallituksen jäsen 16.4.2015 alkaen	23	18
Helena Walldén, hallituksen jäsen 16.4.2015 asti	–	6
Veijo Meriläinen, toimitusjohtaja 15.3.2015 asti	–	75
Juha Vanhainen, toimitusjohtaja 16.3.2015 alkaen	446	288
Muu johtoryhmä, kuusi jäsentä, joista yksi aloittanut yhtiön palveluksessa 2016	861	698

Johdon palkitsemis- ja sitouttamisjärjestelmät koostuvat rahapalkasta, luontois- ja eläke-eduista ja tulospalkkiosta, joilla mitataan vuosittaisen menestymistä. Järjestelmän tasoa kokonaisuutena verrataan vuosittain yleiseen markkinatasoon. Apetit Oyj:n hallitus päättää toimitusjohtajan ja johdon muiden jäsenten palkitsemisjärjestelmän periaatteista. Hallitus myös vahvistaa vuosittain järjestelmässä käytettävät mittarit ja niiden tason suhteessa valittuihin tavoitteisiin. Mittareina on vuosibudjetteihin liittyviä tunnuslukuja sekä toimintokohtaisesti nimettyjä kehityskohteita. Vuonna 2016 toimitusjohtajan ja johdon mittareita olivat muun muassa konsernin ja soveltuvan liiketoimintayksikön operatiivinen liikevoitto. Tulospalkkion enimmäismäärä toimitusjohtajalla on 60 prosenttia ja johdolla 50 prosenttia vuosipalkasta. Toimitusjohtajalla ja kahdella johtoryhmän jäsenellä on erilliset liiketulosidonnaiset vuosille 2015–2017 ja 2016–2018 kohdistuvat kannustinjärjestelmät, joissa enimmäismäärät ovat toimitusjohtajalla vuoden peruspalkka ja muilla kahdeksan kuukauden palkkaa vastaava osuus. Maksu tapahtuu ansaintajakson päätyttyä (50%) osakkeina ja (50%) rahapalkkiona. Lisäksi toimitusjohtaja on hankkinut 10 000 Apetit Oy:n osaketta, joita vastaan yhtiö antaa saman suuruisen palkkion yhtiön osakkeina (50%) ja rahapalkkiona (50%) kolmen vuoden työskentelyjakson jälkeen.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia konserniyhtiöiden kanssa. Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

Työsuhteen jälkeiset etuudet

1000 euroa	2016	2015
Eläke-etuudesta johtuen kuluksi kirjattu määrä		
Juha Vanhainen, toimitusjohtaja	105	89

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan tämä on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen.

Konsernilla ei ollut lainasaamisia konsernin johtohenkilöiltä tilikausien aikana.

Liiketoimet osakkuusyritysten kanssa

Milj. euroa	2016	2015
Myyntit osakkuusyrityksille	0,8	1,1
Ostot osakkuusyrityksiltä	3,0	7,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä kauden lopussa	0,1	0,2
Ostovelat ja muut velat osakkuusyrityksille kauden lopussa	0,3	0,3

Tavaroiden ja palveluiden myynnit ja ostot osakkuusyrityksien kanssa perustuvat markkinahintoihin.

26. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

27. Tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan laajuus ja kannattavuus

Milj. euroa	2016	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto	386,5	380,8	384,7	387,3	378,2
Vienti Suomesta	69,6	74,7	82,7	64,0	73,0
Liiketulos	0,6	-1,0	-7,7	3,8	4,7
% liikevaihdosta	0,1	-0,3	-2,0	1,0	1,2
Tutkimusmenot	0,9	0,8	0,8	0,9	1,0
% liikevaihdosta	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Rahoitustuotot (+) /-kulut (-), netto	-0,9	-1,5	-2,2	-0,2	-1,0
Tulos ennen veroja	0,3	-3,5	-8,1	9,3	7,5
% liikevaihdosta	0,1	-0,9	-2,1	2,4	2,0
Tilikauden tulos	1,2	-4,6	-8,7	9,3	6,7
% liikevaihdosta	0,3	-1,2	-2,3	2,4	1,8
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	1,2	-4,3	-8,0	10,1	6,6
Vähemmistölle	-	-0,3	-0,7	-0,8	0,1
Oman pääoman tuotto, %	1,0	-3,7	-6,5	6,5	4,8
Sidotun pääoman tuotto, %	0,9	-1,5	-4,2	5,9	5,6

Rahoitus ja taloudellinen asema

Milj. euroa	2016	2015	2014	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	64,1	61,1	69,7	70,3	60,6
Nettovelkaantumisaste, %	12,4	19,0	-1,3	8,4	22,0
Pitkäaikaiset varat	83,6	79,1	88,5	105,2	110,9
Vaihto-omaisuus	65,3	74,8	53,8	64,0	79,4
Muut lyhytaikaiset varat	34,8	44,0	43,4	35,2	42,6
Oma pääoma	117,7	121,0	129,4	143,6	141,5
Jakokelpoiset varat	66,3	67,3	73,4	86,0	88,5
Korolliset velat	19,1	36,5	12,0	14,9	36,4
Korottomat velat	46,8	40,4	44,3	45,8	55,0
Taseen loppusumma	183,7	197,9	185,7	204,4	232,9
Muut tunnusluvut					
Milj. euroa	2016	2015	2014	2013	2012
Bruttoinvestoinnit ilman yritysostoja	9,7	9,1	2,5	3,0	3,9
% liikevaihdosta	2,5	2,4	0,7	0,8	1,0
Yritysostot ja muut osakeinvestoinnit	0,0	0,1	0,0	-	9,7
% liikevaihdosta	0,0	0,0	0,0	-	2,6
Henkilöstö keskimäärin	729	725	723	782	721

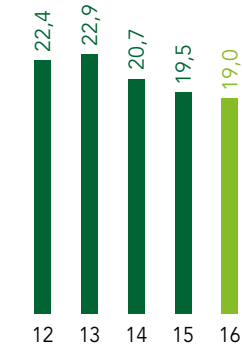
Osakekohtaiset tunnusluvut

	2016	2015	2014	2013	2012
Tulos/osake, euroa	0,19	-0,69	-1,29	1,63	1,07
Osakekohtainen osinko, euroa	0,70 ¹⁾	0,70	0,70	1,00	0,90
Osinko tuloksesta, %	368,4	-	-	61,3	84,1
Efektiivinen osinkotuotto, %	5,4	5,5	5,2	5,1	6,3
P/E-luku	68,3	-	-	11,9	13,4
Oma pääoma/osake, euroa	19,00	19,53	20,70	22,90	22,37
Osakkeen kurssikehitys, euroa					
Tilikauden alin kurssi	11,64	12,61	13,56	14,41	12,38
Tilikauden ylin kurssi	14,50	16,80	21,63	19,64	16,77
Tilikauden keskipurssi	12,97	14,12	16,42	16,77	14,48
Tilikauden päätöskurssi	12,97	12,65	13,59	19,45	14,32
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	561	696	1 031	700	833
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	8,9	11,0	16,3	11,1	13,2
Osakepääoma, milj. euroa	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	81,9	79,9	85,9	122,9	90,5
Osingonjako, milj.euroa	4,3 ¹⁾	4,3	4,3	6,2	5,6
Osakkeiden määrä, kpl					
Osakkeiden lukumäärä	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 197 815	6 192 435	6 188 416	6 220 618	6 187 576
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 200 771	6 195 287	6 190 298	6 187 576	6 187 576
Omien osakkeiden määrä	116 805	122 289	127 278	130 000	130 000

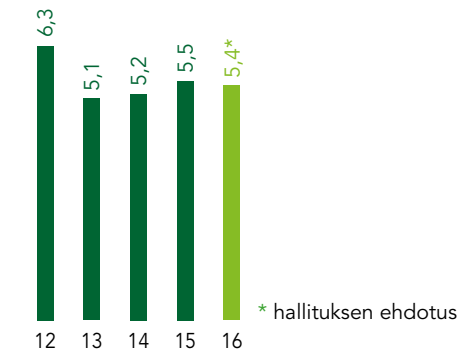
¹⁾ Hallituksen ehdotus

Liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösmateriaalia.

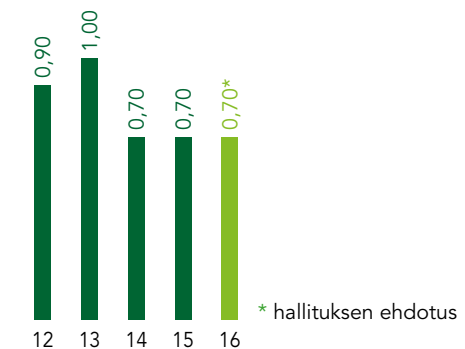
Oma pääoma/osake 2012–2016, euroa

Efektiivinen osinkotuotto 2012–2016, prosenttia

Osinko / osake 2012–2016, euroa

28. Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	= $\frac{\text{Voitto / tappio}}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, % (ROCE)	= $\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin tilinpäätösarvoin}} \times 100$
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, % (ROCE)	= $\frac{\text{Operatiivinen liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin kvartaaleittain}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	= $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	= $\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$
Korolliset nettovelat	= Korolliset velat – rahavarat, pankkisaamiset ja muut likvidit sijoitukset
Tulos / osake	= $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto / tappio}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen osinko	= $\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	= $\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	= $\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$
P/E-luku	= $\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Oma pääoma/osake	= $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekannan markkina-arvo	= Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä × tilikauden päätöskurssi
Operatiivinen käyttökate (EBITDA)	= Operatiivinen liiketulos – poistot, arvonalennukset ja osakkuusyritystulokset
Operatiivinen liiketulos	= Liiketulos – uudelleenjärjestelykulut, merkittävät liikearvojen tai muiden tase-erien alaskirjaukset tai palautukset, operatiivisiin segmentteihin liittyvät osakkuusyritystulokset tai muut poikkeavat ja olennaiset erät.

Liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösateriaalia.

29. Suurimmat osakkeenomistajat 1.2.2017

	Osake- määrä	% Äänimäärä		%
Jussi Capital Oy	714 039	11,3	714 039	11,5
Valion Eläkekassa	520 108	8,2	520 108	8,4
Eela Esko	392 392	6,2	392 392	6,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	347 860	5,5	347 860	5,6
EM Group Oy	214 520	3,4	214 520	3,5
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	125 485	2,0	125 485	2,0
Jussi Invest Oy	101 000	1,6	101 000	1,6
Norvestia Oyj	74 294	1,2	74 294	1,2
Säkylän kunta	59 822	0,9	59 822	1,0
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	53 800	0,9	53 800	0,9
10 suurinta yhteensä	2 603 320	41,2	2 603 320	42,0
Hallintarekisteröidyt osakkeet	293 462	4,6	293 462	4,7
Muut osakkeenomistajat	2 916 645	46,2	2 916 645	47,0
Ulkopuolisten omistuksessa yhteensä	6 200 771	98,2	6 200 771	100,0
Omassa omistuksessa	116 805	1,8		
Yhteensä	6 317 576	100,0		

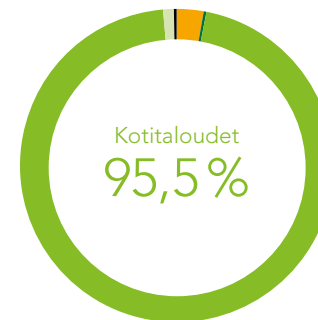
Osakkeiden omistuksen jakautuminen suuruusluokittain 1.2.2017

Osakkeita	Osakkaiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkaista %	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %
1–100	5 983	53,1	244 966	3,9
101–500	3 966	35,2	964 654	15,3
501–1 000	804	7,1	595 740	9,4
1 001–5 000	454	4,0	889 137	14,1
5 001–10 000	31	0,3	205 234	3,2
10 001–50 000	23	0,2	419 894	6,6
50 001–100 000	4	0,0	264 235	4,2
100 001–500 000	7	0,1	1 499 569	23,7
500 001–	2	0,0	1 234 147	19,5
Yhteensä	11 274	100,0	6 317 576	100,0

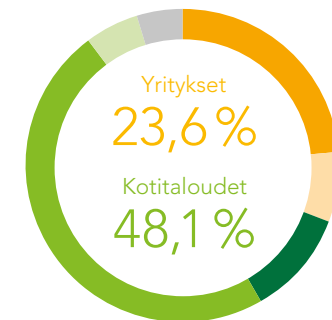
Osakkeiden omistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 1.2.2017

	Osuus osakkaista, %	Osuus osakkeista, %
Yritykset yhteensä	2,8	23,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	0,2	7,3
Julkisyhteisöt yhteensä	0,3	10,9
Kotitaloudet yhteensä	95,5	48,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä	1,1	5,4
Ulkomaat yhteensä	0,2	0,0
Hallintarekisteri		4,6
Yhteensä	100,0	100,0

Osakkeiden omistuksen
jakautuminen, osuus osakkaista, %

Osakkeiden omistuksen,
jakautuminen, osuus osakkeista, %

Liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösmateriaalia.

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

1000 euroa	Liitetieto	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot	(1)	583	1 153
Henkilöstökulut	(2)	-1 973	-1 699
Poistot ja arvonalentumiset	(3)	-267	-292
Liiketoiminnan muut kulut	(4)	-1 189	-1 201
Liiketulos		-2 846	-2 039
Rahoitustuotot ja -kulut	(5)	5 848	-993
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		3 002	-3 033
Konserniavustus	(6)	-	1 237
Laskennallisen verosaamisen muutos	(7)	330	54
Tilikauden tulos		3 333	-1 742

Emoyhtiön tase, FAS

1000 euroa	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	(8)	139	189
Aineelliset hyödykkeet	(9)	3 641	3 754
Osuudet saman konsernin yrityksissä	(10, 11)	22 780	22 780
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	(10, 11)	12 246	12 245
Muut sijoitukset ja saamiset	(10, 11)	42	71
Pysyvät vastaavat yhteensä		38 847	39 038
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	(12)	20 421	18 183
Laskennallinen verosaaminen	(14)	918	588
Lyhytaikaiset saamiset	(13)	59 138	70 634
Rahat ja pankkisaamiset		3 995	12 814
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		84 472	102 219
Vastaavaa yhteensä		123 319	141 257
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(15)		
Osakepääoma		12 635	12 635
Ylikurssirahasto		23 391	23 391
Käyttöraho		7 232	7 232
Edellisten tilikausien tulos		55 716	61 795
Tilikauden tulos		3 333	-1 742
Oma pääoma yhteensä		102 307	103 311
Poistoero		10	10
Vieras pääoma	(16)		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		4 400	600
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		103	-
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		15 785	36 683
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		714	653
Vieras pääoma yhteensä		21 002	37 935
Vastattavaa yhteensä		123 319	141 257

Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS

1000 euroa	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen satunnaiseriä	3002	-3 033
Oikaisut ¹⁾	-5 868	556
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-996	1 343
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	88	-1 763
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-3 774	-2 896
Saadut osingot liiketoiminnasta	4 420	5 041
Maksetut korot liiketoiminnasta	-305	-229
Saadut korot liiketoiminnasta	1 175	1 050
Maksetut verot liiketoiminnasta	-	-
Liiketoiminnan rahavirta (A)	1 516	2 966
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-104	-108
Aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	1	790
Investoinnit tytäryhtiöihin	-	-1 729
Investoinnit osakkuusyritysosakkeisiin	-	-119
Investoinnit muihin osakkeisiin	314	-
Saadut osingot investoinneista	317	1 866
Investointien rahavirta (B)	527	701

1000 euroa	2016	2015
Rahavirta ennen rahoitusta	2 044	3 667
Rahoituksen rahavirta		
Muiden pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	3 903	-1 200
Muiden lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-21 000	24 000
Pitkäaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	-2 238	201
Lyhytaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	11 572	-26 534
Maksetut osingot	-4 337	-4 334
Saadut konserniavustukset	1 237	4 315
Rahoituksen rahavirta (C)	-10 863	-3 551
Rahavarojen muutos (A+B+C), lisäys (+) / vähennys (-)	-8 819	116
Rahavarat tilikauden alussa	12 814	12 698
Rahavarat tilikauden lopussa	3 995	12 814

Konsernitilisaamisten ja -velkojen muutos -971 (-344) on esitetty käyttöpääoman muutoksessa.

¹⁾ Oikaisut

Poistot ja arvonalennukset	267	292
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 848	993
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-285	-729
Muut	-2	0
Yhteensä	-5 868	556

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, FAS

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.

Vertailukaudella on kirjattu emoyhtiön tilinpäätökseen 4,3 miljoonan euron arvonalentuminen tytäryhtiöosakkeista sekä rahoituskuluihin on kirjattu 4,1 miljoonaa euroa tytäryhtiölainan konvertointia.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin. Lyhytaikaisista saamisista ja veloista syntyneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Pitkäaikaisen saamisen ja velkojen realisoitumattomat kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Laskennalliset verot

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Johdannaissopimusten käyttö

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää erilaisia johdannaisia valuutta-, korko- sekä hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Liitetietojen vastuissa on ilmoitettu johdannaissopimusten nimellisarvot, jotka kertovat minkälaisia tulosvaikutuksia olisi syntynyt johdannaissopimusten sulkemisesta tilinpäätöshetkellä.

Johdannaissopimusten realisoitumattomat tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituskuluihin. Johdannaissopimusten realisoitumattomia voittoja ei kirjata tulosvaikutteisesti, voitot kirjataan vasta johdannaisten realisoituessa rahoitustuottoihin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Aikaisemmin Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r.:n toimintapiiriin kuuluneille toimihenkilöille ja eläkeläisille etueläkevakuutukset antavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisen lisäeläketurvan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS

1. Liiketoiminnan muut tuotot

1000 euroa	2016	2015
Luovutusvoitot	285	729
Vuokratuotot	141	267
Palveluveloitukset	146	145
Muut	11	12
Yhteensä	583	1 153

2. Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä

1000 euroa	2016	2015
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 639	1 493
Eläkekulut	273	164
Muut henkilösivukulut	61	43
Yhteensä	1 973	1 699

Toimielinten palkat, palkkiot ja etuudet on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetietojen liitteessä 25.

Henkilöstö keskimäärin	11	11
-------------------------------	-----------	-----------

Emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

3. Poistot ja arvonalentumiset

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta alkaen.

Poistoajat

Aineettomat oikeudet	5 tai 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 tai 10 vuotta
Rakennukset, kiviset ja puiset	20–30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	5 tai 10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 tai 10 vuotta

Poistoperusteissa ei ole muutoksia.

1000 euroa	2016	2015
------------	------	------

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat oikeudet	12	23
Muut pitkävaikutteiset menot	34	39
Rakennukset ja rakennelmat	197	206
Koneet ja kalusto	16	18
Yhteensä	259	286

Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista

Aineettomat oikeudet	1	–
Muut pitkävaikutteiset menot	2	–
Koneet ja kalusto	4	6
Yhteensä	8	6

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset yhteensä	267	292
---	------------	------------

4. Liiketoiminnan muut kulut

1000 euroa	2016	2015
Vuokrat	25	20
Hallinnon kulut	509	529
Muut liiketoiminnan kulut	655	651
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 189	1 201
Tilintarkastuskulut	76	67

5. Rahoitustuotot ja -kulut

1000 euroa	2016	2015
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	4 416	5 027
Osakkuusyrityksiltä	317	1 866
Muilta	4	14
Yhteensä	4 737	6 907
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	193	234
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	981	814
Valuuttakurssivoitot	266	47
Muut korkotuotot muilta	1	2
Yhteensä	1 248	863
Rahoitustuotot yhteensä	6 177	8 005
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
	–	4 303
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Valuuttakurssitappiot	25	366
Korkokulut	87	57
Muut rahoituskulut muille	218	172
Tytäryhtiölainan konvertointi	–	4 100
Yhteensä	329	4 694
Rahoituskulut yhteensä	329	8 998
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	5 848	–993

Valuuttakurssivoitot sisältävät realisoitumattomia kurssivoittoja pitkäaikaisista lainasaamisista 264 tuhatta euroa. Vertailuvuonna valuuttakurssitappiot sisälsivät realisoitumattomia kurssitappioita 328 tuhatta euroa.

6. Tilinpäätösiirrot

1000 euroa	2016	2015
Saadut konserniavustukset	–	1 237

7. Tuloverot

1000 euroa	2016	2015
Tuloverot tilinpäätössiirroista	–	–247
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	–	247
Laskennallisen verosaamisen muutos	330	54
Yhteensä	330	54

8. Pysyvät vastaavat, aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet 2016

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	162	463	–	625
Lisäykset	–	–	–	–
Vähennykset	–2	–16	–	–18
Hankintameno 31.12.	160	448	–	608
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	–112	–324	–	–437
Vähennysten kertyneet poistot	2	16	–	18
Arvon alentumiset	–1	–2	–	–3
Tilikauden poisto	–12	–34	–	–46
Kertyneet poistot 31.12.	–124	–345	–	–469
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	36	103	–	139

Aineettomat hyödykkeet 2015

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	103	322	195	624
Lisäykset	–	18	–	18
Vähennykset	–	–12	–	–12
Siirrot erien välillä	59	136	–195	–
Hankintameno 31.12.	162	463	–	630
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	–89	–297	–	–392
Vähennysten kertyneet poistot	–	12	–	12
Tilikauden poisto	–23	–39	–	–62
Kertyneet poistot 31.12.	–112	–324	–	–442
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	49	139	–	189

9. Pysyvät vastaavat, aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2016

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 260	4 769	339	57	–	7 425
Lisäykset	–	–	–	–	104	104
Vähennykset	–	–	–11	–	–	–11
Hankintameno 31.12.	2 260	4 769	328	57	104	7 518
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	–	–3 389	–282	–	–	–3 671
Vähennysten kertyneet poistot	–	–	11	–	–	11
Arvonalentuminen	–	–	–4	–	–	–4
Tilikauden poisto	–	–197	–16	–	–	–213
Kertyneet poistot 31.12.	–	–3 586	–291	–	–	–3 877
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	2 260	1 183	37	57	104	3 641

Aineelliset hyödykkeet 2015

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 260	5 868	401	63	–	8 655
Lisäykset	–	90	–	–	–	90
Vähennykset	–	–1 190	–63	–6	–	–1 258
Hankintameno 31.12.	2 260	4 769	339	57	–	7 487
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	–	–4 350	–318	–	–	–4 730
Vähennysten kertyneet poistot	–	1 167	54	–	–	1 222
Tilikauden poisto	–	–206	–18	–	–	–224
Kertyneet poistot 31.12.	–	–3 389	–282	–	–	–3 733
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	2 260	1 380	57	57	–	3 754

Arvonkorotukset 2016 ja 2015

1000 euroa	Yhteensä
Arvonkorotukset sisältyvät maa-alueiden kirjanpitoarvoon.	
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	1 850

10. Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet 2016

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	22 780	12 245	69	1	35 095
Lisäykset	-	0	-	-	0
Myyntit	-	-	-29	-	-29
Arvon alentumiset	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	22 780	12 245	40	1	35 066

Osakkeet ja osuudet 2015

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	25 354	12 126	69	31	37 580
Lisäykset	1 729	119	-	-	1 848
Vähennykset	-	-	-	-30	-30
Arvon alentumiset	-4 303	-	-	-	-4 303
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	22 780	12 245	69	1	35 095

11. Emoyhtiön omistamat tytär- ja osakkuusyritykset ja muut osakkeet, osuudet ja saamiset

	Kotipaikka	Omistus-osuus -%
Tytär-yritykset		
Apetit Ruoka Oy	Säkylä	100,0
Apetit Kala Oy	Kuopio	100,0
Apetit Suomi Oy	Säkylä	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Helsinki	90,0
Maritim Food AS	Norja	100,0
Lepäävät yhtiöt, 1 kpl	Säkylä	100,0

Osakkuusyritykset

Sucros Oy	Helsinki	20,0
Foison Oy	Helsinki	30,0

Muut osakkeet, osuudet ja pitkäaikaiset saamiset

	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 euroa
Noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	40
Liittymismaksut, pitkäaikaiset saamiset	1
Yhteensä	41

12. Pitkäaikaiset saamiset

1000 euroa	2016	2015
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	20 421	18 183

13. Lyhytaikaiset saamiset

1000 euroa	2016	2015
Myyntisaamiset	23	8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	96	104
Lainasaamiset	54 880	66 211
Konsernipankkitilisaamiset	3 979	2 905
Konserniavustussaamiset	–	1 237
Muut saamiset	95	95
Yhteensä	59 049	70 553
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	16	2
Henkilöstökulut	3	55
Muut	47	16
Yhteensä	50	71
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	59 138	70 634

14. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

1000 euroa	2016	2015
Laskennalliset verosaamiset, vahvistettavasta tappiosta	918	588

Vuoden 2016 vahvistettavasta tappiosta on kirjattu laskennallista verosaamista 330,5 tuhatta euroa.

15. Oman pääoman muutokset

1000 euroa	2016	2015
Osakepääoma 1.1.	12 635	12 635
Osakepääoma 31.12.	12 635	12 635
Ylikurssirahasto 1.1.	23 391	23 391
Ylikurssirahasto 31.12.	23 391	23 391
Käyttörahassto 1.1.	7 232	7 232
Käyttörahassto 31.12.	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	61 795	72 573
Siirto tilikauden tuloksesta	–1 742	–6 444
Osingonjako	–4 337	–4 334
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	55 716	61 795
Tilikauden tulos	3 333	–1 742
Oma pääoma 31.12.	102 307	103 311
Voitonjakokelpoiset varat		
Käyttörahassto	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto	55 716	61 795
Tilikauden tulos	3 333	–1 742
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	66 281	67 285

16. Vieras pääoma

1000 euroa	2016	2015
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 503	600
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 200	1 200
Yritystodistulainat	11 000	32 000
Ostovelat	127	178
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut velat	61	74
Konsernipankkitilivelka	3 585	3 483
Yhteensä	3 647	3 557
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	13	12
Muut velat		
Verotilivelka	17	34
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	359	310
Kulujaksotukset	136	43
Yhteensä	495	354
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 400	600
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	103	–
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 785	36 683
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	714	652
Yhteensä	21 002	37 935

17. Vakuudet, vastuusitoumukset, muut sitoumukset ja ehdolliset varat

1000 euroa	2016	2015
Vuokravastuut		
Kiinteistövuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	233	200
Myöhemmin maksettavat	466	–
Muut vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	44	37
Myöhemmin maksettavat	26	32
Muut vastuut		
Annetut takaukset	72	62
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	9 319	9 221
Vastuut yhteensä	10 161	9 552
Johdannaissopimukset		
Hyödykejohdannaiset		
Nimellisarvo	–	756
Markkina-arvo	–	–218
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvot	5 418	6 618
Markkina-arvot	–	–60
Valuuttatermiinit		
Nimellisarvot	–	1 068
Markkina-arvot	–	–23
Ehdolliset varat		
Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	717	720

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2016 olivat tilikauden voiton, 3 332 724,66 euroa, lisäämisen jälkeen 66 281 263,53 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

– osinkona jaetaan 0,70 euroa osakkeelta eli yhteensä	4 340 539,70 euroa
– jätetään omaan pääomaan	61 940 723,83 euroa
Yhteensä	66 281 263,53 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 22. päivänä helmikuuta 2017

Veijo Meriläinen
puheenjohtaja

Lasse Aho

Esa Härmälä

Aappo Kontu

Seppo Laine

Niko Simula

Juha Vanhainen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Apetit Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Apetit Oyj:n (y-tunnus 0197395–5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista; sekä
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

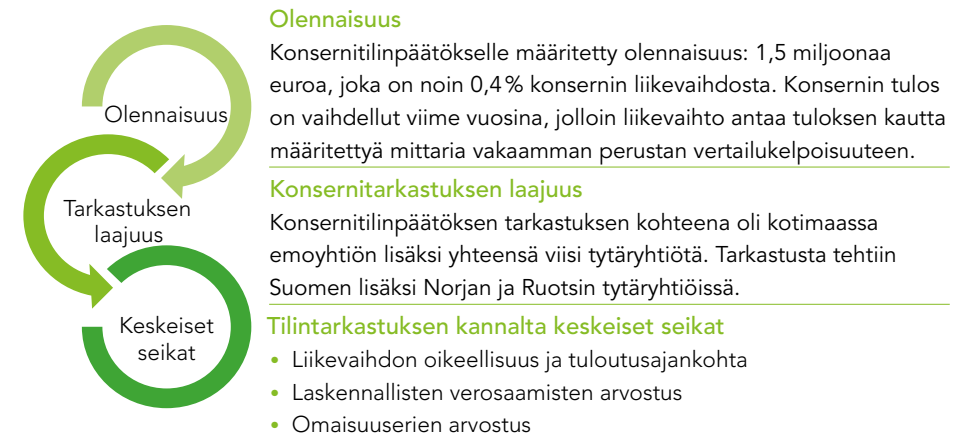
Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten

tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus

1 500 000 €

Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde

noin 0,4 % konsernin liikevaihdosta

Perustelut vertailukohteen valinnalle

Konsernin tulos on vaihdellut ja ollut tappiollinen viime vuosina, jolloin liikevaihto antaa tuloksen kautta määritettyä mittaria vakaamman perustan vertailukelpoisuuteen. Liikevaihto on käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijoiden yleisesti käyttämä vertailukohta arvioidessaan konsernin suoriutumista.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Apetit-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Konserni toimii pääosin Suomessa ja Maritim-konserniyhtiöiden kautta Norjassa ja Ruotsissa. Konsernin liikevaihto kertyy kuitenkin suurimmaksi osin Suomessa sijaitsevien yhtiöiden myynnin perusteella. Konsernitarkastuksen laajuus kattaa kotimaiset konserniyhtiöt ja Norjassa kaksi yhtiötä sekä Ruotsin tytäryhtiön. Muihin ulkomaisiin tytäryhtiöihin ei katsota liittyvän olennaisen virheen riskiä konsernitilinpäätöksen kannalta ja täten näiden osalta tarkastustoimenpiteet ovat rajoittuneet konsernitasolla tehtäviin analyttisiin tarkastustoimenpiteisiin.

Näiden toimenpiteiden perusteella olemme hankkineet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyysriskin.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikevaihdon oikeellisuus ja tuloutusajankohta

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 2

Konsernin liikevaihto koostuu pääosin pakasteiden, tuore- ja kalatuotteiden, viljojen sekä öljykasvituotteiden myynneistä. Myynti tuloutetaan kun omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle. Yleensä tämä tapahtuu luovutettaessa suorite ostajalle. Liikevaihdon luonteesta johtuen, olemme keskittyneet kauden aikana kirjattuihin myyntitapahtumiin, ja etenkin siihen, vastaavatko myyntikirjaukset todellisia myyntitapahtumia.

Viljakaupan osalta keskityimme lisäksi suurten laivatoimitusten tuloutuksen oikea-aikaisuuteen tilinpäätöshetkellä. Muiden konsernin liikevaihtovirtojen osalta tuloutusajankohta ei muodosta tilintarkastuksen kannalta merkittävää seikkaa toimintojen luonteen ja yksittäisten myyntitapahtumien suhteellisen pienen rahamääräisen arvон johdosta.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen konsernin sisäisestä valvonnasta, kontrollien tarkastuksen sekä liikevaihtokirjausten aineistotarkastuksen.

Konsernin sisäisen valvonnan tarkastuksemme keskittyi myynnin tuloutusta varmentavien keskeisten kontrollien testamiseen, painopisteenä myyntitapahtumien oikea-aikaista ja oikein tapahtuvaa kirjaimista varmentavien kontrollien testaaminen.

Osana liikevaihdon aineistotarkastusta:

- arvioimme myynnin tuloutukseen sovellettavien laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta
- tarkastimme tilikauden aikana kirjattuja myyntitapahtumia keskeisten tulovirtojen osalta todentaaksemme, että myyntikirjaukset vastaavat todellisia myyntitapahtumia.
- testasimme tilikauden päätöksen lähettyvillä kirjattujen myyntitapahtumien oikea-aikaisen tulouttamisen, painopistealueena suuret viljakauppatoimitukset.

Testasimme valittujen liikevaihtoon kirjattujen muistiotositteiden perusteita.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Laskennallisten verosaamisten arvostus

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 9.

Laskennalliset verosaamiset konsernin taseessa ovat yhteensä noin 4,3 miljoonaa euroa. Laskennalliset verosaamiset koostuvat pääosin vahvistetuista tai vahvistettavista verotuksellisista tappioista. Lisäksi konsernilla on yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa kirjaamattomia verosaamisia, jotka liittyvät vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisen verosaamisen arvostus edellyttää johdon arvioita muun muassa toiminnan tulevaisuuden tuloksentelekkyyden osalta.

Laskennallisten verosaamisten arvostukseen liittyvän arvionvaraisuuden ja olennaisuuden perusteella olemme katsoneet laskennalliset verosaamiset tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi. Keskityimme erityisesti riskiin, että laskennalliset verosaamiset voisivat olla yliarvostettuja konsernin taseessa.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen laskennallisten verojen laskennasta ja verosaamisten arvostuksesta.

Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:

- Tarkastimme yhtiön aikaisempien vuosien arvioiden ja ennusteiden luotettavuutta vertaamalla johdon aikaisempina vuosina tekemiä ennusteita toteumiin.
- Testasimme laskelmien matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot soveltuvin osin johdon hyväksymiin suunnitelmiin ja muihin oletuksiin.
- Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskityimme erityisesti tulevaisuuden tuloksenteon kannalta olennaisiin oletuksiin, kuten liikevaihdon ja kulujen kehitykseen, sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämisaikaan.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Omaisuserien arvostus

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 11.

Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvan tuoretuotteet-tuoteryhmän kannattavuus ei ole ollut tavoitellulla tasolla. Odotettua heikompi kannattavuus voi olla viite liiketoimintaan liittyvien omaisuserien arvonalentumisesta. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Yhtiön johto on laatinut arvonalentumistestilaskelmat asiakassuhteiden sekä kasvavien tuottavan yksikön, tuoretuotteet-tuoteryhmän, tasolla. Kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty arvonalentumistestauslaskelmat sisältävät merkittävässä määrin johdon arvioita, etenkin kasvuennusteisiin ja kannattavuuteen liittyen. Arvionvaraisuuden ja mahdollisen olennaisuuden perusteella olemme katsoneet tuoretuotteet-tuoteryhmän omaisuserien arvonalentumisriskin tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme sisälsivät seuraavia toimenpiteitä:

- Keskustelimme johdon kanssa arvonalentumistestilaskelmissa käytetyistä laskentaperiaatteista ja merkittävistä oletamista, joihin sisältyy arvionvaraisuutta, kuten liikevaihdon ja katteiden kehittyminen ja diskonttokorko.
- Täsmäytimme vuoden 2017 rahavirtaennusteen hallituksen hyväksymään budjettiin ja vertasimme myöhempien vuosien osalta käytettyjä oletamia liiketoiminnan pidemmän ajan tavoitteisiin.
- Arvioimme johdon käyttämien ennusteiden luotettavuutta muun muassa liikevaihdon kasvun ja myyntikatteen kehittymisen osalta vertaamalla aikaisempien vuosien ennusteita toteumiin.
- Testasimme arvonalentumistestauslaskelmissa käytetyn diskonttokoron määrittämistapaa.
- Testasimme arvonalentumistestauslaskelmien matemaattista oikeellisuutta.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitellaan ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomusessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöön saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 22.2.2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jari Viljanen
KHT

Pasi Karppinen
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt Apetit Oyj:n vuoden 2016 tilinpäätöksen, joka sisältää myös konsernitilinpäätöksen sekä hallituksen toimintakertomuksen ja siihen liittyvän hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen, joiden johdosta sillä ei ole huomautettavaa.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: Jaakko Halkilahti, Mika Leikkonen, Marja-Liisa Mikola-Luoto, Petri Rakkolainen ja Mauno Ylinen.

Säkylässä 24. päivänä helmikuuta 2017

Hallintoneuvoston puolesta

Harri Eela
puheenjohtaja

Asmo Ritala
sihteeri

Selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Tämä selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n pörssiyhtiöiden Hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Apetit Oyj:n hallitus on käsitellyt selvityksen ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Yhtiön tilintarkastajat ovat tarkastaneet, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Apetit Oyj noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa, 1.1.2016 voimaan tullutta Suomen pörssi-yhtiöiden Hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015).

Yhtiö poikkeaa koodin hallituksen valintaa koskevasta suosituksesta 5. Hallinnointikoodin suosituksen 5 mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallituneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenet ja päättää heille maksettavista palkkioista. Suosituksesta poikkeavaan käytäntöön on päädytty, koska hallituneuvostolla yhtiön hallitusta valvovana elimenä on parhaat edellytykset arvioida hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäseniltä edellytettäviä ominaisuuksia.

Yhtiö poikkeaa koodin hallituksen monimuotoisuutta koskevasta suosituksesta 9, jonka mukaan hallituksessa on oltava molempia sukupuolia. Vaikka yhtiö pitää hallituksen monipuolista kokoonpanoa merkittävänä, suosituksesta poikkeavaan käytäntöön on päädytty, koska valinnassa painotettiin käytettävissä olleiden jäsen ehdokkaiden kokemusta vähittäiskaupasta ja alkutuotannosta. Jatkossa yhtiö tulee painokkaammin löytämään hallituksen jäseneksi molempien sukupuolten edustajia

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Hallitus

1. Hallituksen valintamenettely yhtiöjärjestyksen mukaan

Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallituneuvosto päättää nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenten lukumäärästä ja heille maksettavista palkkioista sekä valitsee hallituksen jäsenet.

Apetit Oyj:n hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiöjärjestyksessä ei ole rajoitettu hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla rajoitettu hallituneuvoston päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa.

2. Hallituksen kokoonpano

Jäsenet

Apetit Oyj:n hallitukseen kuului 28.4.2016 saakka kuusi hallituneuvoston 15.4.2015 valitsemaa jäsentä. Hallituksen 1.1.–28.4.2016 muodostivat Lasse Aho, Esa Härmälä, Aappo Kontu, Tuomo Lähdesmäki, Veijo Meriläinen ja Niko Simula.

Apetit Oyj:n hallituneuvosto päätti 28.4.2016 pitämässään kokouksessa valita Apetit Oyj:n hallitukseen kuusi jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Esa Härmälä, Aappo Kontu, Seppo Laine, Veijo Meriläinen ja Niko Simula.

Henkilötiedot jäsenistä

Veijo Meriläinen, s. 1952, MMM, eMBA

Päätoimi: Merive Oy, toimitusjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015, varapuheenjohtaja vuodesta 2013, jäsen vuodesta 2012

Apetit Oyj:n toimitusjohtaja 15.3.2015 saakka

Osakeomistus 31.12.2016: 2712 osaketta

Lasse Aho, s. 1958, YTM

Päätoimi: Olvi Oyj, Toimitusjohtaja

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

Osakeomistus 31.12.2016: 3011 osaketta

Aappo Kontu, s. 1952, diplomi-insinööri

Päätoimi: Valor Partners Oy, Senior Advisor

Varapuheenjohtaja vuodesta 2015, puheenjohtaja vuodesta 2013, varapuheenjohtaja 2012, jäsen vuodesta 2004

Osakeomistus 31.12.2016: 7223 osaketta

Esa Härmälä, s. 1954, agronomi

Päätoimi: Metsähallitus, pääjohtaja 2014 - 2016

Hallituksen jäsen vuodesta 2014

Osakeomistus 31.12.2016: 1915 osaketta

Seppo Laine, s. 1953, KHT-tilintarkastaja

Päätoimi: Hallitusammattilainen

Hallituksen jäsen vuodesta 2016

Osakeomistus 31.12.2016: 2065 osaketta

Tuomo Lähdesmäki, s. 1957, diplomi-insinööri, MBA,
Päätoimi: Boardman Oy, partneri
Hallituksen jäsen 2013–2016
Osakeomistus 31.12.2016: 3000 osaketta

Niko Simula, s. 1966, varatuomari
Päätoimi: maanviljelijä
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Osakeomistus 31.12.2016: 1368 osaketta

Riippumattomuusarviointi

Yhtiön hallitus on suorittanut hallinnointikoodin suosituksen 10 mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa yhtiöön ja suhteessa merkittävään osakkeenomistajaan.

Arvioinnin perusteella kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja hallinnointikoodin suosituksessa tarkoitettua merkittävästä osakkeenomistajasta riippumattomia.

3. Kuvaus hallituksen toiminnasta

Hallituksen työjärjestyksen keskeinen sisältö

Hallituksen työjärjestyksessä kuvataan

- hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtäviä
- hallituksen toiminnan suunnittelua ja arviointia
- hallituksen valiokuntien ja tilapäisten työryhmien asettamista sekä
- hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kululaskujen hyväksymiskäytäntöjä

Hallituksen tehtävät

Hallituksen yleisenä tehtävänä on suunnata yhtiön toiminta niin, että se tuottaa pitkällä aikavälillä mahdollisimman suuren lisäarvon siihen sijoitetulle pääomalle, ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Hallitus seuraa myös jatkuvasti omistajien hallitukselle asettamia vaatimuksia sekä omistajaohjauksen yleistä kehitystä.

Tehtäviensä toteuttamiseksi hallitus:

- käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavan selvityksen
- nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään
- asettaa vuosittain toimitusjohtajalle henkilökohtaiset tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- kokoontuu vähintään kerran vuodessa ilman toimivan johdon läsnäoloa
- pitää vähintään kerran vuodessa yhteisen kokouksen tilintarkastajien kanssa
- antaa tarkastusvaliokunnan valmisteleman tilintarkastajien valintaa koskevan päätösehdotuksen yhtiökokoukselle
- arvioi kerran vuodessa omaa toimintaansa
- vahvistaa itselleen työjärjestyksen, joka tarkistetaan vuosittain
- käsittelee muut asiat, jotka hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja ovat esittäneet otettavaksi kokouksen esityslistalle. Myös hallituksen jäsenillä on oikeus saattaa haluamansa asia hallituksen käsiteltäväksi ilmoittamalla siitä puheenjohtajalle

Toimitusjohtajan esityksestä hallitus:

- vahvistaa yhtiön eettiset arvot ja toimintatavat ja seuraa niiden toteutumista
- vahvistaa yhtiön perusstrategian ja seuraa jatkuvasti sen ajankohtaisuutta
- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan
- hyväksyy strategian pohjalta vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy vuosittaisen investointien kokonaismäärän ja sen jakautumisen liiketoiminta-alueittain sekä päättää suurista ja strategisesti tärkeistä investoinneista, yrityskaupoista ja divestoinneista
- vahvistaa yhtiön sisäisen valvonnan toimintaohjeet, joiden ajantasaisuus varmistetaan vuosittain ja seuraa sisäisen valvonnan tehokkuutta

- vahvistaa yhtiön riskienhallintapolitiikan ja -periaatteet sekä vuosittain vahvistettavat riskilimiitit ja seuraa riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta
- käy vuosineljänneksittäin läpi yhtiön toimintaan liittyvät keskeiset riskit ja niiden hallinnan
- hyväksyy tarkastusvaliokunnan käsittelemät osavuosisatukset, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen
- vahvistaa konsernin organisaatorakenteen
- tekee tarvittaessa esityksiä yhtiökokoukselle johdon ja henkilöstön palkkiojärjestelmistä
- seuraa vuosittain johdon seuraajakysymyksiä ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset
- vahvistaa toimitusjohtajan päätökset toimitusjohtajan välittömien alaisten valinnasta, heidän tehtävistään sekä työehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään
- seuraa yhtiön työskentelyilmapiiriä ja henkilöstön selviämistä tehtävistään

Hallituksen toiminnan suunnittelu ja arviointi

Hallitus laatii itselleen vuosittain toimintasuunnitelman. Suunnitelmaan sisältyy kokousaikataulu ja kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat.

Hallituksen suorituskykyä arvioidaan vuosittain hallituksen itsensä toimesta ja arvioinnin tulokset annetaan tiedoksi hallintoneuvostolle. Arvioinnin tulokset otetaan huomioon valmisteltaessa ehdotusta uuden hallituksen kokoonpanoksi.

Hallituksen kokoontuminen vuonna 2016

Apetit Oyj:n hallitus kokoontui 10 kertaa vuonna 2016. Kokouksista yksi pidettiin kirjallisena menettelyinä. Jäsenten osallistumisprosentit kokouksiin ovat:

Veijo Meriläinen	100%
Lasse Aho	100%
Esa Härmälä	88,9%
Seppo Laine	100%
Tuomo Lähdesmäki	100%
Aappo Kontu	100%
Niko Simula	100%

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Hallitus on valinnut keskuudestaan tarkastusvaliokunnan. Elokuussa 2016 perustetun valiokunnan puheenjohtajana toimii Seppo Laine sekä jäseninä Esa Härmälä ja Aappo Kontu. Vuonna 2016 valiokunta kokoontui yhden kerran. Kaikki jäsenet osallistuivat kokoukseen.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- käsitellä tilinpäätös ja konsernitalinpäätös sekä tilinpäätöstiedote ja tarkastaa ne Yhtiön johdon kanssa ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä seurata ja valvoa konsernin tilinpäätös- ja taloudellisen raportoinnin prosessia
- käsitellä Yhtiön hallituksen toimintakertomus sekä Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä arvioida niiden yhdenmukaisuutta tilinpäätöksen kanssa
- perehtyä sovellettaviin tilinpäätösperiaatteisiin ja laadinnassa käytettyihin johdon arvioihin ja tilintarkastajan tarkastushavaintoihin, tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa tapahtuviin muutoksiin sekä niiden vaikutuksiin Yhtiön tilinpäätökseen ja konsernitalinpäätökseen ja konsernin taloudelliseen raportointiin
- valmistella hallituksen päätökset merkittävistä muutoksista Yhtiön kirjanpitoperiaatteissa tai konsernin varojen arvostuksessa
- seurata Yhtiön ja konsernin taloudellisen tilanteen kehittymistä ja arvioida toimivan johdon kanssa Yhtiöstä ja konsernista annettavaa taloudellista informaatiota
- perehtyä Yhtiön ja konsernin tilikauden tilintarkastussuunnitelmaan ja keskustella tarkastuksen aikana mahdollisesti esiin tulleista ongelmista
- seurata ja arvioida tilintarkastustyön suorittamista, palkkiotasoa, tilintarkastusyhteisön resursseja sekä tilintarkastusyhteisöjen Yhtiölle antamia neuvontapalveluja ja niistä maksettavia palkkioita
- arvioida tilintarkastajien riippumattomuutta ja mahdollisia eturistiriitoja
- valmistella Yhtiön hallitukselle esitys yhtiökokoukselle tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista käsitellä ja esittää

Yhtiön hallitukselle hyväksyttäväksi sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma ja valvoa, että se kattaa olennaiset riskialueet ja että yhteistyö tilintarkastajien kanssa on asianmukaisesti järjestetty

- valvoa sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaa ja tehokkuutta, perehtyä toimintojen organisointiin ja prosesseihin ja varmistaa, että kyseisillä toiminnoilla on käytössään tarvittavat resurssit
- käsitellä kaikki sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan laatimat keskeiset raportit
- arvioida lakien ja määräysten noudattamista ja huolehtia siihen liittyvästä prosessista
- valvoa Yhtiön ja konsernin hallinnointiohjeen noudattamista
- tarkastusvaliokunta voi käsitellä myös muita Yhtiön hallituksen sille osoittamia asioita ja tehtäviä

Hallintoneuvosto

1. Kokoonpano ja toimikausi

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Tämän lisäksi hallintoneuvostoon kuuluu kerrallaan enintään neljä henkilöstön keskuudestaan nimeämää jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varamiehet. Jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

2. Tehtävät

Hallintoneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelmana yhtiön hallituksen jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää heille maksettavista palkkioista.

Hallintoneuvoston tehtävänä on myös hallinnon valvonta ja ohjeiden antaminen hallitukselle, lausunnon antaminen tilinpäätöksestä, hallituksen toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta sekä muut osakeyhtiölain mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat tehtävät.

3. Hallintoneuvoston kokoonpano ja henkilötiedot hallintoneuvoston jäsenistä

Hallintoneuvostoon kuului 31.3.2016 saakka 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Varsinainen yhtiökokous 31.3.2016 päätti valita hallintoneuvostoon 18 jäsentä.

Henkilötiedot jäsenistä:

Harri Eela, s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja Hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 2014, jäsen vuodesta 2012

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi, maanviljelijä Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 2011, jäsen vuodesta 2005

Jaakko Halkilahti, s. 1967, maanviljelijä Jäsen vuodesta 2011

Jussi Hantula, s. 1955, maanviljelijä Jäsen vuodesta 1995

Laura Härmäläinen, s. 1975, MMM, agronomi, maanviljelijä Jäsen vuodesta 2009

Aki Kaivola, s. 1960, MMM, agronomi, maanviljelijä Jäsen vuodesta 2015

Risto Korpela, s. 1949, ekonomi, kauppaneuvos Jäsen vuodesta 2007

Jonas Laxåback, s. 1973, MMM, agronomi, toiminnanjohtaja Jäsen vuodesta 2013

Mika Leikkonen, s. 1963, maanviljelijä, agrologi Jäsen vuodesta 2008

Ilkka Markkula, s. 1960, agrologi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2003

Jari Nevavuori, s. 1966, agronomi, tuotepäällikkö, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2012

Pekka Perälä, s. 1961, HTM, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2016

Markku Pärssinen, s. 1957, agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2012

Petri Rakkolainen, s. 1966, insinööri, toimitusjohtaja, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2014

Timo Ruippo, s. 1968, maanviljelysteknikko, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2013

Veli-Pekka Suni, s. 1964, maanviljelijä, agrologi
Jäsen vuodesta 2016

Johanna Takanen, s. 1973, BBA, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2015

Mauno Ylinen, s. 1965, agronomi
Jäsen vuodesta 2005

Henkilöstön nimeämät jäsenet:

Jari Heiskanen, s. 1979, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Kirsi Turunen

Timo Hurme, s. 1959, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Päivi Hakasuo

Mari Saarinen, s. 1982, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Marika Palmén

Heikki Vesanto, s. 1949, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2012
Varajäsen Kirsi Roos

4. Hallintoneuvoston kokoontuminen vuonna 2016

Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa vuonna 2016. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 80,2%.

Hallintoneuvoston nimitysvaliokunta

1. Kokoonpano ja tehtävät

Hallintoneuvoston hallituksen henkilövalintoja valmistelemaan nimitysvaliokuntaan kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan kaksi varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, hallintoneuvoston puheenjohtaja, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallintoneuvostolle tehtävä suositus hallituksen jäsenten lukumäärästä, jäsenistä, puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta sekä heille maksettavista palkkioista. Lisäksi valiokunnan tehtäviin kuuluu tarvittaessa kartoittaa hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaista. Valiokunta tiedustelee merkittävän äänivallan omaavien osakkeenomistajien mielipidettä hallintoneuvostolle tehtävään suositukseen.

2. Toiminta

Vuonna 2016 nimitysvaliokunta kokoontui kolme kertaa käsittelemään nimitysvaliokunnan tehtäviin kuuluvia asioita. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100%.

3. Henkilötiedot nimitysvaliokunnan jäsenistä

Puheenjohtaja

Harri Eela, s. 1960, puuteollisuusteknikko
Apetit Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtaja

Sauli Lähteenmäki, s. 1960, maanviljelysteknikko

Veijo Meriläinen, s. 1952, MMM, eMBA
Apetit Oyj:n hallituksen puheenjohtaja

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi
Apetit Oyj:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Jorma Takanen, s. 1946, kemian insinööri

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja

Juha Vanhainen, s. 1961, Diplomi-insinööri
Osakeomistus 31.12.2016: 12500 osaketta

Toimitusjohtajan tehtävät

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti sekä informoida hallitusta yhtiön liiketoiminnan ja taloudellisen tilanteen kehityksestä.

Toimitusjohtaja vastaa lisäksi yhtiön juoksevan hallinnon järjestämisestä ja yhtiön kirjanpidonlainmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön varainhoito on järjestetty luotettavasti.

Johtoryhmä

Konsernissa on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana on Apetit Oyj:n toimitusjohtaja ja jäsenenä

Johanna Heikkilä, s. 1962, KTM
Henkilöstöjohtaja
Osakeomistus 31.12.2016: 0 osaketta

Eero Kinnunen, s. 1970, KTM
Strategiahankkeiden johtaja
Osakeomistus 31.12.2016: 750 osaketta

Anu Ora, s. 1973, KTM
Ruokaliiketoiminnan johtaja
Osakeomistus 31.12.2016: 0 osaketta

Asmo Ritala, s.1958, OTK
Lakimies
Osakeomistus 31.12.2016: 0 osaketta

Sami Saarnio, s. 1973, KTM
Talousjohtaja
Osakeomistus 31.12.2016: 0 osaketta

Kaija Viljanen, s. 1952, KTM, EMBA
Viljakaupan ja öljykasvituoteliiketoiminnan johtaja
Osakeomistus 31.12.2016: 0 osaketta

Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä on Apetit Oyj:n toimitusjohtajan asettama neuvoa-antava elin, jonka tehtävänä on konsernilaajusten kehityshankkeiden sekä konsernitason periaatteiden ja menettelytapojen käsittely tarvittaessa. Johtoryhmän jäsenten valinnasta päättää toimitusjohtaja.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

1. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

Apetit Oyj:n hallitus vahvistaa Apetit-konsernin sisäistä valvontaa koskevat toimintaperiaatteet ja arvioi vähintään kerran vuodessa sisäisen valvonnan tilan.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimintatapoja, järjestelmiä ja menetelmiä, joiden avulla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäistä valvontaa toteuttavat Apetitilla yrityksen johto sekä koko muu henkilökunta.

Riskienhallinnalla osana sisäistä valvontaa tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa.

2. Yhtiöiden hallitusten rooli sisäisen valvonnan järjestämisessä

Apetit Oyj:n hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä Apetit-konsernissa.

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden tulosta ja toimintaan liittyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Konsernin hallitus vahvistaa vuosittain konsernin riskipolitiikan ja riskienhallintaperiaatteet sekä merkittävimmät riskilimiitit.

Konserniyhtiöiden omistajaohjauksen varmistamiseksi ja sisäisen valvonnan toimivuuden seuraamiseksi merkittävien konserniyhtiöiden hallitukseen kuuluu yksi tai useampi konsernin johtoryhmään kuuluva jäsen. Konsernitason riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnasta riippumattomana osana konsernihallinnossa. Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä

ylimmän johdon tehtävistä. Konserniyhtiöiden toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskienkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti.

3. Sisäisen valvonnan toteuttaminen Apetit Oyj:ssä ja konserniyhtiöissä

Apetit Oyj:ssä ja konserniyhtiöissä noudatettavan sisäisen valvonnan keskeisiä periaatteita ovat:

Organisaatio ja tehtävien jako

Sisäisen valvonnan perustana on toimintokohtainen linjaorganisaatio, joka tarvittaessa jakaantuu osastoihin, yksiköihin ja työryhmiin. Organisaatioyksikölle on määritelty yhtiön toiminnan edellyttämät tehtävät ja vastuualueet. Toimivan johdon eli liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden johtajien tehtävä on asettaa hallituksen hyväksymän liiketoimintasuunnitelman mukaiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet liiketoiminnan osa-alueita varten. Organisaation puitteissa toimiville yksiköille, elimille ja henkilöille on erikseen määrätty toimenkuviissa päätöksenteko-, toiminta- ja käyttövaltuudet sekä raportointivelvollisuus esimiehelle tai muutoin ylemmälle organisaatiotasolle. Toimivan johdon tehtävänä on huolehtia, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja johdon on luotava alaisille edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Päätöksenteko ja valvontatoimet

Merkittävät sitoumukset tai muutoin riskipitoisiksi katsottavat toimet hyväksytään konsernin hallituksessa. Liiketoiminta-johto vastaa päätösehdotusten valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta. Tehtyjen päätösten toimeenpanosta raportoidaan Management-raportoinnin yhteydessä.

Liiketoimintaa ja sen prosesseja ohjataan toimintaohjeilla ja -kuvauksilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan

toimintaketjuihin ja prosesseihin sisällytetyissä päivittäisissä varmistuksissa.

Riskienhallinta

Apetit Oyj:n ja konserniyhtiöiden sisäiset ja ulkoiset riskit, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen, tunnustetaan, arvioidaan säännöllisesti ja raportoidaan konsernin hallitukselle neljännesvuosittain. Riskejä rajoitetaan ja rajoitteita valvotaan.

Konsernihallinnon riskienhallintatoiminto valvoo, mittaa ja raportoi riskeistä sekä ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita yhtiön hallituksen vahvistettavaksi ja laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Roolit ja vastuut on määritelty konsernin hallituksen vahvistamassa Apetitin riskienhallintapolitiikassa ja riskienhallintaperiaatteissa.

Tietojärjestelmät

Liike- ja muun toiminnan perustana ovat toiminnan edellyttämät laskenta-, informaatio- ja toimintaa ohjaavat tietotekniset järjestelmät. Emoyhtiöllä ja konserniyhtiöllä on nykyisten arvioitujen tarpeiden mukainen tietotekniikkastrategia sekä riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät. Tietohallinto turvaa yhtiön tietoresurssien hyväksikäytön toiminnan suunnittelussa, johtamisessa, toteuttamisessa ja valvonnassa.

Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta

Toimivalla johdolla on ensisijainen vastuu huolehtia sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteiden toteutumisesta. Johdon on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin kehittämistoimiin havaitessaan ohjeiden tai päätösten vastaisia tai muuten tehotonta tai epätarkoituksenmukaista toimintaa. Avoimessa ja toimivassa organisaatiossa myös koko henkilökunnalla on vastuu paitsi omien tehtäviensä asianmukaisesta hoitamisesta myös toiminnan sujuvuudesta muun organisaation kanssa.

4. Raportointi ja ohjausjärjestelmät

Sisäistä valvontaa tukee asianmukainen raportointi, jolla seurataan toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä. Liiketoiminnan tavoitteiden toteutumista ja konsernin taloudellista kehitystä seurataan koko konsernin kattavan ohjausjärjestelmän avulla. Laskentaperiaatteet, kontrollit ja vastuut on kuvattu Apetit-konsernin laskentamanuaalissa. Kuukausi-, osavuosikatsaus- ja vuositilinpäätösraportoinnista on laadittu kirjalliset raportointiohjeet ja -aikataulut. Yhtiön taloushallinto seuraa jatkuvasti liiketoimintayksiköiden raportointia sekä kehittää ja ohjeistaa raportoinnin sisältöä ottaen huomioon sisäisen valvonnan tarpeet. Konserni laatii julkistettavan taloudellisen informaation noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Osavuosikatsaukset ja vuositilinpäätöksen käsittelee ja hyväksyy konsernin hallitus.

Liiketoimintayksiköt päivittävät vuosittain pidemmän aikavälin taloudelliset ennusteet. Näiden strategialukujen pohjalta laaditaan vuosibudjetit. Konsernin hallitus arvioi ja hyväksyy liiketoimintayksiköiden vuosibudjetit. Tämän lisäksi liiketoimintayksiköt päivittävät vähintään neljännesvuosittain tulos- ja tase-ennusteet vähintään 12 kuukaudeksi eteenpäin.

Kuukausittainen raportointi ja sen yhteydessä tehtävä analysointi budjetteihin ja ennusteisiin on keskeinen osa Apetit ohjausjärjestelmää ja sisäistä valvontaa. Kuukausittain liiketoimintayksiköiden tietojärjestelmistä kootaan taloudelliset luvut konsernin yhtenäiseen laskentajärjestelmään.

Toteumatiedot ja ajantasaiset ennusteet käydään kuukausittain läpi konsernitasolla. Ohjausjärjestelmä sisältää toteutuneet tulos- ja tasetiedot, tunnusluvut ja liiketoimintavastuussa olevien johtajien kirjallisen Management-raportin kuukauden tulokseen vaikuttaneista tekijöistä, lähiajan toimenpidesuunnitelmista ja arvion kuluvaan vuosineljänneksen ja koko vuoden liiketuloksesta sisältäen best case-, todennäköinen ja worst case-arviot.

Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmä jäsenet saavat raportit käyttöönsä ja konsernin hallitus

konserniyhteenvedon ja tiivistelmät yksikkökohtaisista tiedoista.

Liiketoimintayksiköiden johtoryhmät käyvät läpi vähintään kuukausittain omat taloudelliset toteumatiedot verrattuna budjetteihin ja ennusteisiin, liiketoiminnan johtamisessa käytettyjen yksikkökohtaisten seurantamittareiden toteumat verrattuna ennusteisiin ja tavoitteisiin sekä syyt merkittäviin poikkeamiin. Lisäksi liiketoimintayksiköiden taloudellisia toteumatietoja, ennusteita ja liiketaloudellista tilaa käydään läpi liiketoimintakatsauspalavereissa, joihin osallistuu konsernin johtoa ja liiketoimintayksikön vastuuhenkilöitä agendaan sopivalla kokoonpanolla. Yhtä liiketoimintayksikköä kohden liiketoimintakatsauspalavereita on kerran kuukaudessa tai harvemmin.

5. Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii objektiivisesti ja riippumattomasti hallituksen, toimitusjohtajan ja muun konsernihallinnon tukena sisäisen valvonnan tason arvioimiseksi ja kehittämisen varmistamiseksi konsernin eri yksiköissä tuottamalla riskienhallinta- ja valvontaprosessien riippumattomaa ja objektiivista arviointi- sekä neuvonantopalvelua organisaatiossa.

Sisäinen tarkastus suoritetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaan. Sisäistä tarkastusta ohjaa tarkastusvaliokunta, joka hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman konsernin hallituksessa.

Sisäinen tarkastus toteutetaan ostopalveluna.

Palkitseminen, sisäpiiriasiat

Palkitseminen

Hallintoneuvosto

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 31.3.2016, päätti maksaa hallintoneuvostolle palkkioita seuraavasti:

- hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 1 000 (vuonna 2015: 1000) euroa
- varapuheenjohtajan kuukausipalkkio on 665 (665) euroa
- hallintoneuvoston jäsenten ja puheenjohtajan kokouspalkkio on 300 (300) euroa
 - kokouspalkkio maksetaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle myös heidän osallistuessaan yhtiön hallituksen kokouksiin
 - kokouspalkkio maksetaan myös hallintoneuvoston nimitysvaliokunnan jäsenille.

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2016 aikana neljä kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 80,2%. Hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2016 yhteensä 48 780 euroa.

Hallitus

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista.

Apetit Oyj:n hallintoneuvoston 28.4.2016 tekemän päätöksen mukaan:

- hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 39 060 (39 060) euroa
- varapuheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 24 120 (24 120) euroa
- muille hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio 19 560 (19 560) euroa
- lisäksi puheenjohtajalle maksetaan 510 (510) euron ja jäsenille 300 (300) euron suuruinen kokouspalkkio.

Vuonna 2016 hallitus kokoontui kymmenen kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 98,1%. Palkkioita hallituksen jäsenille maksettiin 164 610 euroa. Palkkiot on eritelty tilinpäätöksen liitetiedossa 25.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Hallitus nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdoistaan ja kannustusjärjestelmästä.

Toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Juha Vanhainen 16.3.2015 alkaen. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa. Hänellä on maksuperusteinen lisäeläkesopimusjärjestely, johon on maksettu 110 900 euroa vuonna 2016.

Toimitusjohtajien palkat ja muut etuudet tilivuonna 2016 olivat maksuperusteisesti 446 148 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisena on 3.11.2016 alkaen toiminut konsernin talousjohtaja kauppatieteiden maisteri Sami Saarnio. Saarnion edeltäjä, kauppatieteiden maisteri Eero Kinnunen toimi toimitusjohtajan sijaisena 2.11.2016 saakka.

Sisäpiiriasiat

Apetit Oyj:n hallituksen 3.11.2016 vahvistamat sisäpiirisäännöt perustuvat markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 596/2014 (MAR), markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 57/2014, komission delegoidun asetuksen 522/2016, komission täytäntöönpanoasetusten 347/2016 ja 626/2016, rikoslain 39/1889 ja arvopaperimarkkinalain 746/2012 (AML) kulloinkin voimassa oleviin säännöksiin, finanssivalvonnan määräyksiin sekä NASDAQ Helsinki Oy:n hallituksen hyväksymään, 3.7.2016 alkaen voimassa olevaan

sisäpiiriohjeeseen. Sisäpiirisäännöt koskevat Apetit Oyj:n muodostaman konsernin ("Yhtiö") henkilöstöä ja johtoa.

Sisäpiiriläisiä Yhtiössä ovat i) ilmoitusvelvolliset johtohenkilöt ja ii) hankekohtaiset sisäpiiriläiset.

Yhtiö pitää ilmoitusvelvollisista johtohenkilöistä ja heidän lähipiiristään luettelo, joka ei ole julkinen. Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä Yhtiö pitää sisäpiirilueteloa, joka myöskään ei ole julkinen. Hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon merkityille henkilöille ilmoitetaan merkinnästä ja siitä aiheutuvista velvollisuuksista kirjallisesti tai muuten todisteellisesti, esimerkiksi sähköpostilla. Sisäpiiriläisen on vahvistettava ilmoituksen vastaanottaminen.

Tullessaan yhtiön ilmoitusvelvolliseksi johtohenkilöksi henkilön on viipymättä annettava Yhtiön sisäpiirirekisterin hoitajalle perusilmoitus. Perusilmoitus annetaan Yhtiön lähettämällä lomakkeella. Ilmoitusvelvollisen johtohenkilön tulee aina tehdä uusi ilmoitus, kun lomakkeessa ilmoitetuissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Ilmoitus olosuhteiden muutoksesta on annettava viipymättä.

Hankekohtaisia sisäpiiriläisiä ovat kaikki ne henkilöt, joilla on pääsy sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät Yhtiössä työsopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta heillä on pääsy sisäpiiritietoon. Henkilö tulee hankekohtaiseen sisäpiiriin saatuaan julkistamatonta tietoa hankkeesta ja poistuu sisäpiiristä, kun tieto hankkeesta on julkistettu tai kun sen raukeamisesta erikseen ilmoitetaan. Yhtiö ilmoittaa hankkeen perustamisesta siihen kuuluville henkilöille, siitä aiheutuvista velvollisuuksista ja merkitsee tällaiset henkilöt hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon. Hankekohtaista sisäpiirilueteloa päivitetään aina, kun syy henkilön merkitsemiseksi luetteloon muuttuu, uusi henkilö saa pääsyn sisäpiiritietoon tai henkilöllä ei enää ole pääsyä sisäpiiritietoon.

Yhtiössä on voimassa kaupankäyntirajoitus, joka kieltää yhtiön pysyvien sisäpiiriläisten kaupankäynnin yhtiön osakkeilla 30 päivän ajan ennen yhtiön osavuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Kaupankäyntirajoitus päättyy julkistamista seuraavana päivänä

Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Hallituksen jäsenten ja konsernin johtajiston omistukset 31.12.2016 on esitetty hallituksen ja johtajiston jäsenten esittelyn yhteydessä tilinpäätöksen sivuilla 62–66.

Hallintoneuvosto ja tilintarkastajat

Hallintoneuvosto

Yhtiökokouksen valitsevat jäsenet

Harri Eela, s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja
Puheenjohtaja vuodesta 2014, jäsen vuodesta 2012
Päätoimi: Cursor Oy, myyntijohtaja
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:
hallituksen puheenjohtaja: Finnino Oy, Oy Scanhomes Ltd.
Finland

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi
Varapuheenjohtaja vuodesta 2011, jäsen vuodesta 2005
Päätoimi: Maanviljelijä
Erovorossa
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:
hallituksen jäsen: Säskylän Osuuspankki

Jaakko Halkilahti, s. 1967,
maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2011
Erovorossa

Jussi Hantula, s. 1955, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 1995

Laura Hämäläinen, s. 1975, MMM,
agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2009

Aki Kaivola, s. 1960, MMM,
agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2015

Risto Korpela, s. 1949, ekonomi,
kauppaneuvos
Jäsen vuodesta 2007

Jonas Laxåback, s. 1973, MMM,
agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2013

Mika Leikkonen, s. 1963,
maanviljelijä, agrologi
Jäsen vuodesta 2008
Erovorossa

Ilkka Markkula, s. 1960, agrologi,
maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2003

Jari Nevavuori, s. 1966, MMM,
agronomi, tuotepäällikkö,
maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2012

Pekka Perälä, s. 1961, HTM,
toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2016

Markku Pärssinen, s. 1957, agronomi,
toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2012

Petri Rakkolainen, s. 1966, insinööri,
toimitusjohtaja, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2014
Erovorossa

Timo Ruippo, s. 1968,
maanviljelysteknikko, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2013

Veli-Pekka Suni, s. 1964, maanviljelijä,
agrologi
Jäsen vuodesta 2016

Johanna Takanen, s. 1973,
toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2015

Mauno Ylinen, s. 1965, agronomi
Jäsen vuodesta 2005
Erovorossa

Henkilöstön nimeämät jäsenet

Jari Heiskanen s. 1979,
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen **Kirsi Turunen**

Timo Hurme s. 1959, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen **Päivi Hakasuo**

Mari Saarinen s. 1982, luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen **Marika Palmén**

Heikki Vesanto, s. 1949,
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2012
Varajäsen **Kirsi Roos**

Tilintarkastajat

Pasi Karppinen
kauppatieteiden maisteri, KHT

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö
päävastuullisena tilintarkastajana
Jari Viljanen
kauppatieteiden maisteri, KHT

Hallitus

Veijo Meriläinen

s. 1952, MMM, eMBA

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015, jäsen vuodesta 2012

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

hallituksen puheenjohtaja: Merive Oy, A-lab Oy
hallituksen jäsen: HZPC Sadokas Oy, 4dBarn Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Apetit Oyj, toimitusjohtaja 2014–2015

Valio Oy, ulkomaantoimintojen, kansainvälisen myynnin ja innovaatioiden kaupallistamisen johtotehtävät 1999–2011, konsernin johtoryhmän jäsen 1990–2011, tuotannon, tuotehankinnan ja juustoliiketoiminnan johtotehtävät 1990–1999 sekä tuotekehityksen päällikkö- ja johtotehtävät 1978–1990

Osakeomistus: 2712 osaketta (31.12.2016)

Aappo Kontu

s. 1952, diplomi-insinööri, Senior Advisor Valor Partners Oy
Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2015, puheenjohtaja vuodesta 2013, varapuheenjohtaja vuodesta 2012, jäsen vuodesta 2004

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen puheenjohtaja: Vahterus Oy, Anvia Oyj, Anvia Securi Oy, Kieku Oy, Adven Group Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Empower Group Oy, konsernin toimitusjohtaja 1999–2012, Pohjolan Voima Oy, tekninen johtaja, PVO-Engineering Oy, toimitusjohtaja 1996–1998

TVS-Tekniikka Oy, toimitusjohtaja 1993–1996

Teollisuuden Voimansiirto Oy, teknisen osaston johtaja 1989–1993

Teollisuuden Voima Oy, sähkötekniikan toimisto, päällikkö 1977–1989

Osakeomistus: 7 223 osaketta (31.12.2016)

Esa Härmälä

s. 1954, agronomi

Hallituksen jäsen vuodesta 2014

Päätoimi: Metsähallitus, pääjohtaja, 2014–2016

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Työ- ja elinkeinoministeriö, osastopäällikkö, 2011–2014

Fertilizers Europe, Director General 2006–2010

MTK:n puheenjohtaja 1994–2006

EU-jäsenyysneuvottelija, Ulkoministeriö 1993–1994

Pääministerin talouspoliittinen erityisavustaja 1991–1992

Osastopäällikkö ja asiamies, MTK 1987–1991

Osakeomistus: 1915 osaketta (31.12.2016)

Niko Simula

s. 1966, varatuomari
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Päätoimi: Maanviljelijä

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen, Finnmyl Oy, Lammaisten Energia Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Asianajotehtävissä 1992–2011, asianajaja 1995–2011
Asianajotoimisto Niko Simula, 1999–2011
Asianajotoimisto Santala & Simula, 1994–1999
Asianajotoimisto Pekka Santala, 1992–1993
Kokemäen Kihlakunnanoikeus 1991–1992, notaari, vt. kärjäjätuomari
Maanviljelijä 1987–

Osakeomistus: 1368 osaketta (31.12.2016)

Lasse Aho

s. 1958, YTM
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Päätoimi: Toimitusjohtaja, Olvi Oyj, 2004–

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen, Jääkiekon SM-liiga, Genelec Oy, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry, Suomen Elintarviketeollisuusliitto ry

Hallituksen varapuheenjohtaja: Euroopan Panimoliitto

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

MetroAuto Tampere Oy, toimitusjohtaja 2000–2004
Linkosuon Leipomo Oy, toimitusjohtaja 1997–2000
Fazer Leipomot Oy, myyntijohtaja 1993–1997
Fazer Keksit Oy, markkinointijohtaja 1985–1993
Atoy-yhtiöt, tuotepäällikkö 1984–1985

Osakeomistus: 3011 (31.12.2016)

Seppo Laine

s. 1953, KHT-tilintarkastaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2016
Päätoimi: Hallitusammattilainen, KHT-tilintarkastaja

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen puheenjohtaja: Cor Group Oy, Talenom Oy, Lakkapää Oy, Joutsen Media Oy, Pohjaset Oy
Hallituksen jäsen: Paikallis-Sähkö Oy, Partnera Oy, IKP Group Oy, Fysiopalvelu Easy Move Oy, Sievi Capital Oyj, FCG City Portal Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Elektrobit Oyj, Tukitoiminnoista vastaava CFO, 2000–2007
Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, Kansainvälinen partneri ja Oulun aluekonttorin johtaja, 1995–2000
Oulun Laskenta Oy, Toimitusjohtaja, 1979–1995
Turun Muna Oy:n Jaakko Tehtaat, Talouspäällikkö, 1977–1979
Tammerneon Oy, Talouspäällikkö, 1975–1977

Osakeomistus: 2065 (31.12.2016)

Toimitusjohtaja ja johtajisto

Juha Vanhainen, s. 1961, diplomi-insinööri
Toimitusjohtaja vuodesta 2015
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet: hallituksen jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry
Keskeinen aikaisempi työhistoria: Stora Enso Oyj, johtokunnan jäsen 2007–2015
Johtaja, energia, logistiikka, IT-palvelut ja puunhankinta 2013–2015
Johtaja, Paperit -liiketoiminta-alue 2007–2013
Suomen maajohtaja 2008–2013

Useiden kansainvälisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksen puheenjohtaja tai jäsen
Stora Enso International Office London, johtaja, päällystämätön hienopaperi 2003–2007,
Stora Enso Oyj Oulun tehtaata, paikallisjohtaja 1999–2003
Enso Oy ja Veitsiluoto Oy, Oulun paperitehdas, päällikkö-, projekti- ja asiantuntija-tehtäviä 1990–1998
Kemi Oy, osastoinsinööri, 1988–1990
Osakeomistus: 12 500 osaketta (31.12.2016)

Sami Saarnio, s. 1973, kauppatieteiden maisteri
Talousjohtaja vuodesta 2016, toimitusjohtajan sijainen
Keskeinen aikaisempi työhistoria: Onninen Oy, Talousjohtaja 2011–2016
Onninen Oy, Group Controller 2005–2011
Oriola Oy, Business Controller 2000–2005
Osakeomistus: – (31.12.2016)

Johanna Heikkilä, s. 1962, kauppatieteiden maisteri
Henkilöstöjohtaja vuodesta 2005
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet: hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Keskeinen aikaisempi työhistoria: Fazer Leipomot Oy, henkilöstöjohtaja 2003–2005
LU Suomi Oy, henkilöstöjohtaja 2002–2003
LU Suomi Oy (aik. Fazer Keksit Oy), henkilöstöpäällikkö 1995–2002
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöpäällikkö 1992–1994
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöasiainhoitaja 1990–1991
Osakeomistus: – (31.12.2016)

Eero Kinnunen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri
Johtaja, Strategiset hankkeet vuodesta 2016
Talousjohtaja, 2006–2016
Keskeinen aikaisempi työhistoria:
Cloetta Fazer Suklaa Oy, business controller, johtoryhmän jäsen 2004–2006
Cloetta Fazer Makeiset Oy, tuoteryhmäsiantuntija 2000–2004
Fazer Polska Sp.z.o.o., business controller, johtoryhmän jäsen 1998–2000
Fazer Suklaa Oy, controller 1996–1998
Osakeomistus: 750 osaketta (31.12.2016)

Asmo Ritala, s. 1958, oikeustieteen kandidaatti
Lakimies vuodesta 1995
Keskeinen aikaisempi työhistoria:
Avena Oy, lakimies 1995–2002
Valtion viljavarasto, lakimies 1990–1994
Oy Esso Ab, isännöitsijä 1986–1990
Osakeomistus: – (31.12.2016)

Kaija Viljanen, s. 1952, kauppatieteiden maisteri, humanististen tieteiden kandidaatti, EMBA
Avena Nordic Grain Oy, toimitusjohtaja vuodesta 1995 ja Mildola Oy, toimitusjohtaja vuodesta 2009
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:
hallituksen ja eri työryhmien jäsen: Coceral
Keskeinen aikaisempi työhistoria:
Valtion Viljavarasto, apulaisjohtaja 1992–1995
MTK, projektipäällikkö 1991–1992
Suomalais-Neuvostoliittolainen kauppakamari Moskova, johtaja 1987–1991
Osakeomistus: – (31.12.2016)

Anu Ora, s. 1973, kauppatieteiden maisteri
Ruokaliiketoiminnan johtaja vuodesta 2015
Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:
hallituksen jäsen: Raskone Oy
Keskeinen aikaisempi työhistoria:
Suomen Lähikauppa Oy, Kaupallinen johtaja 2012–2015
Suomen Lähikauppa Oy, Tuotehallinnan johtaja 2011–2012
Suomen Lähikauppa Oy, Tuotehallinnan prosessien johtaja, 2010–2011
Suomen Lähikauppa Oy, Ostojohdaja, 2010
Boston Consulting Group, Project Leader & Principal, 2001–2009
Boston Consulting Group, Associate Consultant & Consultant, 1997–2001
Osakeomistus: – (31.12.2016)

Osakkeet, osakepääoma ja osinkopolitiikka

Rekisteröinti ja noteeraus

Apetit Oyj:n osakkeet on noteerattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1989 alkaen. Osakkeen symboli on APETI ja ISIN-tunnus FI0009003503.

Osakkeet ja äänioikeus

Apetit Oyj:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoman vähimmäismäärä on 10 miljoonaa euroa ja enimmäismäärä 40 miljoonaa euroa. Osakkeen nimellisarvo on 2 euroa. Rekisteröity ja kokonaan maksettu osakepääoma vuoden alussa ja lopussa oli 12635152 euroa ja osakkeiden lukumäärä 6317576 kappaletta.

Osakeantivaltuus

Yhtiökokous valtuutti 25.3.2015 hallituksen päättämään osakeannista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuus käsittää enintään 761757 osaketta, joista uusia osakkeita voi olla enintään 635470 kappaletta ja yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 126287 kappaletta.

Uuden osakkeen merkintähinta on vähintään osakkeen nimellisarvo eli kaksi (2) euroa. Oman osakkeen luovutushinta on vähintään sen luovutushetken mukainen käypä arvo, joka määräytyy Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Osakepohjaisten kannustin- tai palkkiojärjestelmien toteuttamisessa osakkeita voidaan antaa myös vastikkeetta.

Valtuutus käsittää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, yrityskaupan ja muiden järjestelyjen rahoittaminen ja toteuttaminen tai osakepohjaisen kannustin- tai palkkiojärjestelmän toteuttaminen.

Valtuutus on voimassa vuoden 2018 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Apetit Oyj:n hallituneuvoston tekemällä päätöksellä hallituksen jäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuosipalkkiosta puolet maksetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita niiden luovutushetken käypään markkina-arvoon ja puolet rahana. Vuonna 2016 hallituksen vuosipalkkioina luovutettiin yhteensä 5484 osaketta.

Optio-oikeudet

Yhtiön hallituksella ei ole optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamista koskevaa valtuutusta.

Omat osakkeet

Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli aikaisempina vuosina hankittuja omia osakkeita yhteensä 116805 kappaletta nimellisarvoltaan yhteensä 0,23 miljoonaa euroa. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet edustavat 1,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä. Omilla osakkeilla ei ole ääni- eikä osinko-oikeutta.

Osinkopolitiikka

Apetit Oyj:n hallituksen tavoitteena on, että yhtiön osake on omistajilleen hyvätuottoinen ja arvonsa säilyttävä sijoitus. Osinkopolitiikan tarkoituksena on tukea tätä tavoitetta.

Yhtiö jakaa osinkona vähintään 40 prosenttia tilikauden voitosta, kuitenkin vähintään 0,70 euroa osakkeelta.

Yhteystiedot

Apetit Oyj

Sörnäistenkatu 1A
00580 Helsinki
Puhelin 010 402 00

Sähköposti: etunimi.sukunimi@apetit.fi
www.apetitgroup.fi

Y-tunnus 0197395-5
Kotipaikka Säkyli

Apetit Oyj

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säkyli
Puhelin 010 402 00

Tytäryhtiöt

Apetit Ruoka Oy

SÄKYLI
Maakunnantie 4
PL 130, 27801 Säkyli
Puhelin 010 402 4300

HELSINKI
Kivikonlaita 25
00940 Helsinki
Puhelin 010 402 4244

PUDASJÄRVI
Teollisuustie 3
93100 Pudasjärvi
Puhelin 010 402 4300

Apetit Suomi Oy

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säkyli
Puhelin 010 402 4300

Apetit Kala Oy

Mastotie 7, 70460 Kuopio
Puhelin 010 402 4500

Maritim Food AS

Råbekksvingen 5
NO-1617 Fredrikstad, Norja
Puhelin +47 6936 3700
www.maritim-food.no

Maritim Food Sweden AB

Kallkärrsvägen 21-22
SE-455 61 Dingle, Ruotsi
Puhelin +46 5244 0047

Sandanger AS

NO-6083 Gjerdsvika, Norja
Puhelin +47 7002 6440

Avena Nordic Grain Oy

Sörnäistenkatu 1A
00580 Helsinki
Puhelin 010 402 02
etunimi.sukunimi@avena.fi
www.avena.fi

OOO Avena St. Petersburg

Ul. Korablestroitelej, d. 30, litera
A, office 2.15
RU-199397 Pietari, Venäjä
Puhelin +7 812 305 5795

UAB Avena Nordic Grain

L. Asanaviciutes str. 13B-56
LT-04300 Vilna, Liettua
Puhelin +370 5 243 0290

Avena Nordic Grain OÜ

Tehnika 3, Türi
EE-72213 Järvamaa, Viro
Puhelin +372 5 038 151

TOO Avena Astana

Rajon Almaty, Baraeva str. 16
KZ-010000 Astana, Kazakstan
Puhelin +7 7172 592 679

OOO Avena-Ukraina

g. Mirgorod, ul. Petrovskogo 15
UA-37600 Poltavskaja oblast,
Ukraina
Puhelin +380 5355 40262

SIA Avena Nordic Grain

Atmodas iela 19-345
Jelgava, LV-3007
Puhelin: +371 27299958
Latvia

Avena Kantvik Oy

Satamatie 64
PL 21, 02401 Kirkkonummi
Puhelin 010 402 2300

Design: Kreab

Paino: Libris 2017

Paperi: kannet Multiart Silk 300 g
sisus Multiart Silk 130 g

